Пролетарии всех стран, соединяйтесь! | פּראָלעטאַריער פֿון אַלע לענדער פֿאַראייניקט זיך! | Proletarjusze wszystkich krajów, łączcie się! | Пралетары ўсіх краёў, злучайцеся!

УМОВЫ ПАДПІСКІ:
На 1 м-ц 90 к.; на 3 м-цы—2 р. 60 к.; на 6 м-цаў—5 р.; на 1 год—9 р. 75 к.
Зьмена адрасу: мясцовага—10 к., іншагародняга—20 кап.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ:
За радок канпарэлі (пасля тэксту)—50 кап. Іншагародніх—1 р.
Пасярод тэксту ў два разы даражэй,
Пры шматразовым друкаваньні—скідка па згодзе.
Згодна паст. СНК ад 10 верасьня 1924 г. бярэцца зьверх тарыфу 10 проц. падатку.

Падпіска і абвесткі прымаюцца: У Гал. Канторы газ. „Зьвязда"—г. Менск, Савецкая, 63, (трэці паверх) ад 9 гадз. раніцы да 3-яе гадз. дня. У акруговых гарадох—у аддз. Бел. Дзярж. Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах.
РЭДАКЦЫЯ—Г. МЕНСК, САВЕЦКАЯ, 63.

ЗЬВЯЗДА

Орган Цэнтральн. Камітэту камуністычнае партыі (бальшавікоў) Беларусі і Мен. АК КП(б)Б.

Рэдакцыя і галоўн. кантора
1) Рэдактар прымае ад 11—1 гадз. дня: тэлефон № 10-74. 2) Сакратар рэдакцыі—ад 12 да 2-ое гадзіны дня, тэлеф. № 6-19. 3) Начны рэдактар (друкарня) ад 6 гадз. веч. тэл. № 6-42.
Кіраўн. Гл. Кантораю, Кантора абвестак і падпіскі — тэл. № 781.

СУБОТА, 21 ЛІПЕНЯ 1928 г.
№ 167 (2974)
Кошт асобнага нумару ўсюды 5 кап.

Год выданьня дванаццаты.

Праверка баявой здольнасьці мас

За заходняю мяжою неспакойна. Досыць уважліва прыгледзецца да ўзаемаадносін паміж Польшчаю і Літвою, прааналізаваць ход перагавораў паміж імі, удумацца ў недвусансоўную заяву Чэмбэрлена аб тым, што Літва павінна быць «абуздана», разабрацца ў апошніх учынках фашысцкіх урадаў, прыслухацца да адкрыта імпэрыялістычных прамоў прадстаўнікоў улады суседняй дзяржавы, каб пераканацца ў тым, што, ня гледзячы на ўсё наша міралюбства, пагроза вайны, пагроза ўзброенага нападу на нас, на краіну Саветаў, ні ў малейшай меры ня страціла сваёй надзеннасьці. Працоўныя Савецкай Беларусі аб усім гэтым добра ведаюць і, ні на мінуту ня спыняючы творчай работы па адбудаваньні сваёй краіны, разбуранай польскімі акупантамі, не зьмяншаючы абсалютна тэмпу сацыялістычнага будаўніцтва, адначасова ўважліва рыхтуюцца да абароны межаў сваёй сацыялістычнай бацькаўшчыны.

Рост добраахвотных арганізацый Асоавіяхіму, павялічэньне колькасьці ячэек, вайсковых гурткоў, ціраў на прадпрыемствах, павялічэньне абхопу працоўных гэтымі арганізацыямі—сьведчыць аб тым, што справа абароны краіны прасякла ў глыбіню працоўных мас. Правядзеньне зараз «тыдню абароны», посьпехі, якія ўжо ёсьць на мясцох і якія выяўляюцца ў паляпшэньні якасьці работы, асабліва масавай у нізавых арганізацыях і ячэйках, яшчэ раз з наяўнасьцю сьведчаць аб усё ўзрастаючай актыўнасьці працоўных, аб іх імкненьні аддаць свае сілы і здольнасьці за агульную справу.

Нашыя добраахвотныя арганізацыі, як Асоавіяхім, гурткі: стралковыя, вайсковых ведаў, санітарныя і інш., за апошні год правялі досыць значную работу па тэарытычнай вайсковай падрыхтоўцы працоўных. Гэтыя веды патрабуюць замацаваньня, патрабуюць практычнага ўзорнага прыстасаваньня іх на справе. З гэтае прычыны Менскі савет Асоавіяхіму арганізуе вайсковы паход сваіх членаў—паход, у якім праверка на справе баявой падрыхтаванасьці працоўных зойме першае месца.

Сёньня больш 4.000 асоавіяхімаўцаў, камсамольцаў, рабочых з фабрык і заводаў выйдуць у поле, каб прадэманстраваць свае веды, каб навучыцца прыстасоўваць іх на практыцы. Той факт, што асоавіяхімаўцы выходзяць на манэўры з салідным тэарытычным багажом, пасьля папярэдняй падрыхтоўкі, з выразным разуменьнем палітычнага значэньня і канкрэтных вучэбных задач паходу, забясьпечвае яму посьпех. Паход апрача таго мае вялікае дысцыплінуючае значэньне для ўдзельнікаў, прывучае іх да вайсковае абстаноўкі, дасьць магчымасьць практычна азнаёміцца з умовамі су-

VI КАНГРЭС КАМІНТЭРНУ

Камінтэрн можа разьлічваць на камуністычную моладзь, як на адзін з сваіх лепшых і мужных атрадаў

ПРАЦА І ДАСЯГНЕНЬНІ КІМ'у

МАСКВА, 19. Ранішняе пасяджэньне кангрэсу Камінтэрну 19 ліпеня адкрываецца заканчэньнем дакладу т. Бухарына.

Пасьля прамовы т. Бухарына з дакладам аб працы КІМ'у выступае т. Шылер. *Ён прысьвячае свой даклад дзьвюм тэмам: як адбілася зьмена міжнароднага становішча на рабочай моладзі, і якая была работа КІМ'у за справаздачны пэрыяд.*

Новае пакаленьне моладзі

У сваім дакладзе,—гаворыць тав. Шылер,—т. Бухарын зазначыў, што на палітычнай арэне зараз зьявілася новае пакаленьне моладзі, якое нарадзілася непасрэдна перад вайной і ў часе яе. Новыя кадры моладзі ўступілі ў сьвядомае палітычнае жыцьцё ў пэрыяд стабілізацыі. Таму да іх патрэбен з боку КІМ'у асобны падыход. Стабілізацыя і зьвязаная з ёю рацыяналізацыя прывялі да шырокага застасаваньня некваліфікаванай працы. Гэта паменшыла ролю кваліфікаваных рабочых у прамысловасьці і выклікала значнае ўцягненьне некваліфікаванай моладзі ў вытворчасьць. Удзельная вага моладзі ў прамысловасьці наогул павысілася.

Задачы прафсаюзаў па кіраўніцтве моладзьдзю

Таму сэкцыі Камінтэрну павінны зьвярнуць вялікую ўвагу на работу сярод пралетарскай моладзі. *Між тым, мы часта наглядаем сярод камуністых — працаўнікоў прафсаюзаў імкненьне ўкласьці барацьбу моладзі выключна ў рамкі прафсаюзаў.* У той жа час прафсаюзы часта не дапускаюць у свае рады моладзі, альбо прадастаўляюць ёй абмежаваныя правы. *Гэта прыводзіць да таго, што ў выпадку забастовак рабочая моладзь, не абхопленая агульным калектыўным дагаворам, застаецца па-за межамі барацьбы і прымушана альбо выступаць супроць штрэйкбрэхэраў, альбо весьці барацьбу на свой страх і рызыку без санкцыі прафсаюзаў.* У такіх выпадках кіраўніцтва барацьбой рабочай моладзі павінен узяць на сябе камсамол.

Прадстаўнік камсамолу ў рэйхстагу

Для ацэнкі работы КІМ'у сярод новага пакаленьня моладзі надта характэрнымі зьяўляюцца даныя аб удзеле моладзі ў выбарах у Францыі і Нямеччыне. Выбары ў Нямеччыне, дзе было 2 з пал. мільёны маладых выбаршчыкаў, характарызаваліся значным удзелам пралетарскай моладзі. Посьпехі работы ў наліччы. Прадстаўнік нямецкага камсамолу абраны дэпутатам рэйхстагу.

С.-д. імкнецца разьбіць рэвалюцыйную моладзь

Аб працы КІМ'у і яго значэньні можна меркаваць і па стане Камуністычнага Інтэрнацыяналу Моладзі. Досыць зазначыць, што за апошнія 4—5 год колькасны склад камуністычнага інтэрнацыяналу павялічыўся больш, чым на палову. Міжнародная сацыял-дэмакратыя робіць спробы разьбіць Камуністычны Інтэрнацыянал Моладзі. Сацыял-дэмакраты зараз ставяць пытаньне аб выхаваньні арганізацый рабочай моладзі шляхам пазбаўленьня іх палітычнага характару, абарочваючы іх у чыста культурна-асьветныя арганізацыі. З гэтай тэндэнцыяй нам трэба змагацца ўсімі сродкамі.

Падрыхтоўчая школа партыі

Палітычная лінія КІМ'у і яго сэкцый за апошнія гады за рэдкімі выключэньнямі была правільнай. Неабходна на справе ажыцьцёвіць указаньне Леніна, што камсамол павінен быць масавай школай камуністых для рабочай моладзі, падрыхтоўчай школай партыі. Новы курс, які намечан,—гаворыць у заключэньне тав. Шылер,—мы правядзем. Камінтэрн можа і ў будучым разьлічваць на камуністычную моладзь, як на адзін з сваіх лепшых і мужных атрадаў.

***

На вячэрнім пасяджэньні 19 ліпеня з прывітаньнем ад таварыства старых бальшавікоў выступіў т. Пярвухін.

Са справаздачай аб працы Інтэрнацыянальнай КК выступіў т. Стучка. Потым былі абраны сакратарыят кангрэсу, мандатная камісія і камісія па выпрацоўцы праґр. Камінтэрну

Наступнае пасяджэньне — вечарам 20 ліпеня. На парадку дня—спрэчкі па дакладу т. Бухарына.

Дэлегацыя рабочых Масквы вітае кангрэс Камінтэрну.

Макс Гельц вырваўся з лап буржуазнай юстыцыі

Тысячы пралетараў Бэрліну сустрэлі рэвалюцыйнага барацьбіта

БЭРЛІН, 20. Маніфэстацыя соцен тысяч рабочых, якія віталі вызваленага з катаржнай турмы і прыбыўшага ў Бэрлін Макса Гельца па ліку і вапалу перавысіла ўсе пралетарскія дэманстрацыі апошніх гадоў. Маса з нябывалай радасьцю сустрэла ўпрыгожаны чырвонымі сьцягамі грузавік з Максам Гельцам і іншымі вызваленымі пралетарскімі вязьнямі, а таксама з прадстаўнікамі кампартыі. Раздаваліся баявыя прывітаньні чырвонага саюзу франтавікоў.

Пасьля прамоў прадстаўнікоў ЦК нямецкай кампартыі Голейна, Гешкэ, а таксама прадстаўніка ведынгскіх [illegible] ныя апплёдысмэнты вялізарнай масы дэманстрантаў. Ён заявіў—«Нават, калі-б мне заўтра прышлося вярнуцца ў катаржную турму, я на справе дакажу гатоўнасьць весьці барацьбу за пралетарскую справу сумесна з пралетарыятам. Нашым заклятым ворагам ня ўдалося зламаць нашай волі і рашучасьці. Зноў знаходжуся на баявым фронце кампартыі, падпарадкуюся рэвалюцыйнай дысцыпліне.

Няхай жыве нямецкая кампартыя і сусьветная рэвалюцыя».

На масавым мітынгу з 25 трыбун адначасова выступалі прамоўцы кампартыі, саюзу чырвоных франтаві-

Пастанова Савету Народных Камісараў СССР аб правядзеньні загатовак хлеба новага ўраджаю (1928 г.)

Павышэньне цэн на хлеб

МАСКВА, 19. З прычыны дрэннага ходу хлебных загатовак у сярэдзіне мінулай зімы і ўзьнікшых у сувязі з гэтым вялікімі затрудненьнямі ў забесьпячэньні краіны хлебам, урад СССР быў прымушан застасаваць, пачынаючы са студзеня бягучага году, рад надзвычайных мер для ўзмацненьня хлебных загатовак. Гэтыя меры ўраду СССР прышлося ўжыць па той прычыне, што іншымі спосабамі ў кароткі тэрмін, які застаўся да пачатку вясеньняга бездарожжа, нельга было забясьпечыць хлебам насельніцтва краіны.

Гэтыя надзвычайныя меры былі накіраваны супроць тых спэкулянтаў і буйных трымальнікаў хлеба ў вёсцы (кулакоў), якія імкнуліся выкарыстаць для сваіх карысных мэтаў цяжкае становішча савецкай дзяржавы.

Гібель, дзякуючы дрэннаму надвор'ю, значнай часткі азімых пасеваў (звыш 5 мільёнаў дзесяцін) у важнейшых хлебных раёнах (Украіна, Паўночны Каўказ і некаторыя [illegible] ураджаю. Для аказаньня гэтай дапамогі ўрад адпусьціў вялікія грашовыя сродкі і каля 30 мільёнаў пуд насеньня.

Паводле вестак, якія маюцца да сучаснага моманту, ураджай гэтага году ў сярэднім па СССР будзе лепшым, чым у мінулым годзе. Сялянства, апіраючыся на добры ўраджай гэтага году, мае магчымасьць забясьпечыць краіну хлебнымі прадуктамі. Забесьпячэньне вёскі прамысловымі таварамі ў будучым годзе таксама чакаецца ў большым разьмеры. Усё гэта стварае поўную магчымасьць пасьпяховага разьвіцьця хлебазагатовак без усякага застасаваньня якіх-небудзь надзвычайных мер.

Вопыт мінулай хлебнай кампаніі абавязвае ўсе дзяржаўныя і каапэрацыйныя органы, а асабліва хлебазагатоўчыя, аднесьціся з выключнай дакладнасьцю да ўсёй работы па хлебазагатоўках, праводзячы яе з поўнаю ўвагаю ў адносінах да запатрабаваньняў асноўных серадняцка-беднацкіх пластоў сялянства.

[illegible] рынкаў і ўнутры вясковага звароту, як закрыцьцё хлебных рынкаў, выстаўленьне заградзіцельных атрадаў, змушаньне сялян, якія прывозяць хлеб на рынак, прадаваць яго дзяржаўным, або каапэрацыйным арганізацыям і г. д.

2. Павысіць загатоўчыя цэны на хлеб. Народнаму Камісарыяту Замежнага і Ўнутранага гандлю СССР зараз-жа ўстанавіць і апублікаваць новыя дырэктыўныя цэны на хлебныя культуры.

Пры ўстанаўленьні цэн Наркамгандаль СССР павінен улічваць своеасаблівасьці розных раёнаў (розьніца агульна-гаспадарчых умоў, суадносіны культур і г. д.); павышэньне цэн павінна быць зроблена, прыкладна, ў наступных разьмерах: на пшаніцу па Ўкраіне ў сярэднім, на 18 кап. на пуд., на Паўночным Каўказе ў сярэднім—20 кап. на пуд, у Сібіры—10 кап. за пуд. У адносінах да жыта павышэньне павінна складаць, напрыклад, у Цэнтральнай Чорназёмнай вобласьці—каля 18 кап.

практычна азнаёміцца з умовамі сучаснага бою.

Гэты паход, зьяўляючыся па сутнасьці экзамэнам працоўных членаў асоавіяхімаўскіх арганізацый, праверкаю баявой здольнасьці, роўным чынам будзе спрыяць у далейшым лепшай пастаноўцы вайсковай падрыхтоўкі ў ячэйках. Ён наяўна пакажа на недахопы работы ячэек, дапаможа своечасова завастрыць увагу нізавых ячэек на асобных, найбольш кволых момантах. Падрыхтоўка да паходу, зусім сур'ёзныя да яго адносіны, якія абсалютна выключаюць погляд на паход, як на забаву, або гульню,—сьведчаць аб тым, што працоўныя ўсьвядомілі яго важнасьць і пакажуць, што «ў буднях сацыялістычнага будаўніцтва яны не развучыліся ўладаць стрэльбаю».

Асоавіяхімаўцы ў паходзе павінны таксама шырока разгарнуць палітычную работу сярод вясковага насельніцтва, растлумачваючы апошняму сутнасьць паходу, дамагаючыся на мясцох арганізацыі асоавіяхімаўскіх ячэек і каманд. Справа арганізацыі абароны краіны ад драпежніцкага нападу імпэрыялістых толькі тады будзе стаяць на моцным грунце, калі найшырэйшыя масы працоўных будуць сьвядома ўдзельнічаць у рабоце добраахвотных арганізацый, будуць ня толькі самі набываць веды, правяраць іх на практыцы, але і перадаваць другім.

«Тыдзень абароны» не павінен быць каротка-тэрміновай кампаніяй. Пасьля яго сталая ўдумлівая работа па паглыбленьні і пашырэньні ведаў, па арганізацыі мас, па ўдасканаленьні посьпехаў і найхутшэйшым выпраўленьні хібаў—чарговая задача, над выкананьнем якое павінны клапаціцца ўсе працоўныя.

а таксама прадстаўнікі ведынгскіх рабочых, пачалося шэсьце праз упрыгожаныя чырвонымі сьцягамі пралетарскія раёны. Шэсьце гэтае працягвалася некалькі гадзін. Вуліцы былі зусім запоўнены рабочымі, якія засыпалі грузавік кветкамі. Увесь час раздаваліся воклічы з патрабаваньнямі амністыі для Маргіса, засуджанага па справе «нямецкай ЧК», а таксама для іншых пралетарскіх палітычных зьняволеных.

Горача вітаемы, Макс Гельц тры разы выступаў з прамоваю над бур-

адначасова выступалі прамоўцы кампартыі, саюзу чырвоных франтавікоў і МОПР'у. Прамоўцы падкрэсьлівалі, што дэманстрацыя зьяўляецца адначасова палкім пратэстам супроць белага тэрору ў капіталістычных краінах.

Сярод лёзунгаў дэманстрацыі—прывітаньне сусьветнаму кангрэсу Камінтэрна. Стройныя калёны дэманстрантаў разышліся ў поўным парадку.

МАКС ГЕЛЬЦ

Лепш згарэць у полымі рэвалюцыйнай барацьбы, чым згінуць у памыйнай яме буржуазнай дэмакратыі

БЭРЛІН, 18. Сёньня, ў доме імя Карла Лібкнехта (будынак ЦК нямецкай кампартыі) цэнтральным камітэтам партыі было арганізавана ўрачыстае спатканьне амніставаных. Іх віталі члены ЦК КПН, супрацоўнікі ЦК, прадстаўнікі сэкцыі МОПР'у, чырвонага саюзу франтавікоў і КІМ'а.

Прадстаўнікі КПН падкрэсьлілі, што ніхто з пралетарскіх палітычных зьняволеных не пакінуў рэвалюцыйных радоў, нават тыя з іх, якія раней не належалі да кампартыі і цяпер пасьля доўгіх год зьняволеньня, уступаюць у партыю.

Амніставаным было паведамлена, што ЦК КПН і сэкцыі МОПР'у прымуць меры да прадастаўленьня адпачынку найбольш пацярпеўшым з іх.

У адказнай прамове ад імя ўсёй групы амніставаных былы палітзьняволены падкрэсьліў, што амніставаныя апраўдаюць надзеі, якія на іх ускладае партыя. Сустрэча, якую наладзіў пралетарскі Бэрлін амніставаным,—заявіў прамоўца,—перавысіла іх самыя сьмелыя надзеі.

«Калі мы цяпер, дзякуючы рабочым масам, а не сацыял-дэмакратыі, —сказаў ён,—вызвалены і пакінулі катаржную турму моцныя духам і целам, дык мы абавязаны гэтым толькі той сіле, якую нам надавала барацьба нашай партыі. Чынная праца нямецкай сэкцыі МОПР'у забясьпечвала нам сувязь са змагаючыміся рабочымі, дапамагала нам маральна і фізычна, выратоўвала нашых жонак і дзяцей ад галоднай сьмерці.

Мы ніколі не забудзем гэтага і заяўляем, што мы лічым лепш згарэць у полымі рэвалюцыйнай барацьбы, чым згініць у памыйнай яме буржуазнай дэмакратыі».

Сабраўшыяся паслалі прывітальную тэлеграму VI сусьветнаму кангрэсу (Камінтэрну), цэнтральнаму камітэту МОПР'а і ўсім пралетарскім палітычным зьняволеным Нямеччыны.

Новыя катаржныя прысуды ў Італіі

РЫМ, 11. Закончылася судовая справа 15-ці рабочых, абвінавачаных у аднаўленьні ў 1927 г. камуністычнай арганізацыі ў горадзе Трэнто. Па гэтай справе тры прыгавораны на паўтара гады турмы кожны, а рэштка—апраўданы.

Нажым на Літву ўзмацняецца

Чуткі аб адстаўцы Вальдэмараса

РЫГА, 20. Рыская газэта „Яўнакао Зінас“ паведамляе аб значных непаразуменьнях паміж Вальдэмарасам і прэзыдэнтам Літвы Смэтонаю, вынікшых на грунце тактыкі Вальдэмараса ў польска-літоўскіх перагаворах.

Па вестках „Яўнакао Зінас“, Вальдэмарас разьлічае, што, калі ў выніку яго тактыкі Польшча пачне ваенныя дзеяньні, польска-савецкая вайна няўхільна. Нямеччына таксама хоча атрымаць Данцыгскі калідор.

Вальдэмарас разьлічае, што Савецкі Саюз пасьля перамогі над Польшчаю перадасьць яму Вільню. Вальдэмарас лічыць таксама, што-калі, Савецкі Саюз і не аддаў-бы Вільні Літве, дык усё-жа для літоўцаў лепш, каб у Вільні была савецкая ўлада, чым польская.

Прэзыдэнт Смэтона і іншыя трымаюцца іншага погляду, лічаць лінію Вальдэмараса занадта рызыкоўнаю і гатовы да ўступак Польшчы, абы толькі ўхіліцца ад вайны.

У сувязі з гэтым ходзяць чуткі аб магчымасьці адстаўкі Вальдэмараса і замены яго сучасным вайсковым міністрам Даўкантасам.

„Красін“ вярнуўся ў Кінгсбэй

Пошукі Амундсэна не далі ніякіх вынікаў

ОСЛО, 19. На Мядзьвежай высьпе былі зроблены новыя пошукі ў сувязі з чуткамі аб тым, што два рыбакі знайшлі там сьляды самалёта, як меркавалася, «Латама». Пошукі не далі ніякіх вынікаў.

Сёньня ў Кінгсбэй вярнуўся савецкі ледакол „Красін“, маючы на борце выратаваных удзельнікаў экспэдыцыі „Італіі“. Знадворны выгляд выратаваных добры, за выключэньнем Марыяно, якому прышлося ампутаваць нагу. Выратаваныя ўдзельнікі экспэдыцыі былі сустрэчаны гучнымі прывітальнымі воклічамі каманды „Чыта ды-Мілано“.

***

ЛЕДАКОЛ „МАЛЫГІН, 19. „Малыгін“ сустрэў у Стор-фіёрдзе шматгадовы, непраходны лёд таўшчынёю да 10 фут. Лёд нясецца плыняю з пагражаючай шпаркасьцю. „Малыгін“ зрабіў магчымыя разьведкі, ня спускаючы гідрасамалёту. Ніякіх сьлядоў самалёту „Латам“ ня знойдзена. Брак запасаў вугалю прымушае ледакол ісьці ў Архангельск.

***

РЫМ, 19. Агэнцтва „Стэфані“ паведамляе:

„Выратаваныя да гэтага часу ўдзельнікі палярнай экспэдыцыі, адпаведна з атрыманымі ад прэм'ера інструкцыямі, зараз накіроўваюцца ў Італію. „Чыта-ды-Мілано“ даставіць іх у Нарвік (порт у Нарвэгіі), адкуль вернецца ў Кінгсбэй для ўдзелу ў пошуках іншых удзельнікаў экспэдыцыі „Італіі“.

Мусаліні аддаў загад усім членам экспэдыцыі ўстрымлівацца ад усялякага роду паведамленьняў, дэкларацый і інтэрв'ю-

Тыдзень савецкіх гісторыкаў у Бэрліне

На здымку: *сядзяць (справа налева)—праф.* **Любаўскі** *з Масквы, праф.* **Пакроўскі**—*нам. Наркамасьветы РСФСР, жонка праф. Пакроўскага, праф. Ягораў з Масквы.* **Стаяць:** *першы рад (справа налева)—праф.* **Пічэта**—*рэктар Беларускага Дзяржаўнага Унівэрсытэту, праф.* **Эдуард Майеп**—*Бэрлінская Акадэмія Навук (у трэцім радзе) і інш.*

важнейшых хлебных раёнах (Украіна, Паўночны Каўказ і некаторыя іншыя раёны) і неабходнасьць забясьпечыць перасеў іх яравым насеньнем, яшчэ больш цяжкім зрабілі становішча. Надзвычайныя меры па загатоўках закранулі ўва многіх раёнах ня толькі кулацкія, але і больш шырокія пласты сялянства.

Таму, гэтыя часовыя меры, а таксама скажэньні і памылкі ў дзейнасьці мясцовых органаў па хлебазагатоўках, па правядзеньні самаабкладаньня, па разьмяшчэньні пазык і г. д., выклікалі нездаваленьне часткі сялянства.

Нявыстарчальнае разьвіцьцё хлебазагатовак, асабліва з красавіка месяца, пазбавіла ўрад магчымасьці дапамагчы ў патрэбнай меры бяднейшым пластом сялянства, якія купляюць вясною хлеб.

Аднак, ня гледзячы на труднасьці ў забесьпячэньні краіны хлебам, урад Саюзу ССР ужыў усе меры да таго, **каб дапамагчы асноўнай серадняцка-бядняцкай масе сялянства абрабіць палі, перасеяць загінуўшыя азімыя, пашырыць яравы клін і тым самым забясьпечыць нармальнае паступленьне на рынак хлеба новага** **баваньняў асноўных серадняцка-бядняцкіх пластоў сялянства.**

Побач з гэтым, урад СССР ужывае ўсе меры да таго, каб выправіць дапушчаныя ў часе застасаваньня надзвычайных мер памылкі. Урад знаходзіць, што адным з сродкаў пасьпяховага разьвіцьця загатовак хлеба новага ўраджаю, **зьяўляецца павышэньне цэн на хлеб супроць існаваўшых у мінулым годзе.** З прычыны ўсяго гэтага і ў мэтах заахвочваньня сялянства да пашырэньня пасеўнай плошчы і павялічэньня ўраджайнасьці, а таксама для забесьпячэньня нармальнага ходу хлебазагатовак.—Савет Народных Камісараў пастанаўляе:

1. Усякае застасаваньне надзвычайных мер забараніць і абавязаць усе органы ўлады:

а) зараз-жа спыніць усе спосабы прымусовага забіраньня хлеба ў сялянства, як абход двароў і вобыскі з мэтай забіраньня хлебных лішкаў, усе судовыя арышты і іншыя спагнаньні, а таксама прыцягненьне да судовай адказнасьці сялян за нявываз хлеба на рынак і г. д.

б) Зараз-жа спыніць уселякага роду забарончыя меры ў адносінах да **дзець, напрыклад, у Цэнтральнай Чорназёмнай вобласьці—каля 18 кап. на пуд.**

3 прычыны вялікай патрэбнасьці ў фуражы, павысіць таксама цэны на авёс і на іншыя кармавыя культуры.

3. Абавязаць Народны Камісарыят Замежнага і Ўнатранага гандлю СССР **ужыць меры да своечасовага і правільнага забесьпячэньня сялянства прамысловымі таварамі ў адпаведнасьці са значэньнем кожнага раёну ў загатоўках хлеба і іншых с.-г. прадуктаў.**

4. З прычыны вялізарнае шкоды для краіны, якая прычыняецца выдаткаваньнем вялікай колькасьці зярна на самагонакурэньне, абавязаць усе органы ўлады павесьці больш рашучую барацьбу з самагонакурэньнем

СТАРШЫНЯ САВЕТУ НАРОДНЫХ КАМІСАРАЎ СССР А. І. РЫКАЎ.

НАМ. КІРАЎНІКА СПРАВАМІ САВЕТУ НАРОДНЫХ КАМІСАРАЎ СССР І САВЕТУ ПРАЦЫ І АБАРОНЫ І. МІРОШНІКАЎ.

Маскава, Крэмль, 19 ліпеня 1928 г.

Новыя хлебныя цэны

МАСКВА, 19. Наркамгандалю СССР т. Мікаян разаслаў на месцы дырэктыўныя ўказаньні аб новых хлебных цэнах у хлебазагатоўчую кампанію 1928-29 г., з прапановаю ажыцьцёвіць іх не пазьней двухтыднёвага тэрміну.

Для найважнейшых хлебазагатоўчых раёнаў устаноўлены наступныя дырэктыўныя цэны на галоўныя хлябы (сярэдняя па кожным раёне).

	Жыта	Пшаніца	Авёс	Ячмень
Татрэспубліка	85 к.	1 р. 25 к.	73 к.	—
Башрэспубліка	85 к.	1 р. 26 к.	73 к.	—
Сярэдняе Паваложжа	90 к.	1 р. 31 к.	76 к.	92 к.
Ніжняе Паваложжа	90 к.	1 р. 35 к.	73 к.	92 к.
Цэнтр. Чорназем. вобл.	96 к.	1 р. 30 к.	82 к.	92 к.
Урал	85 к.	1 р. 16 к.	75 к.	92 к.
Сібір	68 к.	1 р. —	58 к.	75 к.
Казахстан	62 к.	1 р. 10 к.	63 к.	80 к.
Украіна	95 к.	1 р. 32 к.	80 к.	92 к.
Паўночны Каўказ	90 к.	1 р. 28 к.	73 к.	92 к.
Крым	95 к.	1 р. 35 к.	80 к.	92 к.

Гэтыя дырэктывы адносяцца да хлябоў наступнай якасьці:

Жыта ў паўднёвых раёнах (г. зн. на Ўкраіне, Паўночным Каўказе і ў Крыме)—119 залатнікоў, у цэнтральных раёнах (Сярэдняе і Ніжняе Паволжжа, Цэнтральна-Чорназёмная вобласьць і захад Казакстана)—117 залатнікоў, у Татрэспубліцы, Башрэспубліцы і Вяцка-Воцкім раёне—114 залатнікоў і ва ўсходніх раёнах (Сібір, Урал і Ўсходні Казакстан)—115 залатнікоў.

Пшаніца ў паўднёвых раёнах азімая—125 залатнікоў, яравая мягкая—127 залатнікоў, у цэнтральных раёнах—азімая мягкая—124 залатнікі, яравая мягкая—124 зал. і на ўсходніх раёнах—яравая мягкая—127 зал.

Авёс на поўдні і на ўсходзе—72 зал., у цэнтральных раёнах—70 зал. Ячмень на поўдні—98 зал.

Па засьмечанай і зернавой дамешках гэтыя цэны па асноўных хлябох адносяцца да зярна сярэдняй чыстаты, выключэньне складае цьвёрдая пшаніца, для якой ва ўсходніх раёнах устаноўлена базысная якасьць «чыстая» і ў паўднёвых раёнах «ніжэйшай чыстаты». Па вільготнасьці ў паўднёвых раёнах—стан «сухі», у цэнтральных раёнах—стан «сярэдняй сухасьці і ва ўсходніх раёнах--Татрэспубліцы, Башкіррэспубліцы і Вяцка-Воцкай вобласьці—стан «вільготны». За хлеб якасьці вышэйшай, або ніжэйшай гэтых кандыцый павінны рабіцца надбаўкі і скідкі

У параўнаньні з мінулым годам гэтыя цэны даюць значнае павышэньне, пры чым гэта павышэньне цэн праведзена розна для розных раёнаў у сувязі з неабходнасьцю ўстанавіць большую адпаведнасьць паміж асобнымі раёнамі, згодна з іх эканамічнымі асаблівасьцямі. Усе паданыя цэны зьяўляюцца сярэднімі для ўсяго раёна ў цэлым.

Па паасобных акругах, паветах ці пунктах павінны быць выпрацаваны органамі Наркамгандлю канкрэтныя узгодненыя (канвэнцыйныя) загатоўчыя цэны, па якіх і павінны весьціся загатоўкі. Пры гэтым цана, якая плаціцца кожнаму селяніну, будзе залежаць ад канвэнцыйнай цаны данага раёну і ад якасьці хлеба, які прадае селянін. Гэта і будзе выклікаць тое, што фактычныя цэны будуць хістацца ў той, ці іншы бок ад паданых вышэй дырэктыўных цэн.

Рэспублікам, вобласьцям і губэрням запрапанавана не пазьней 26-га ліпеня, выпрацаваць гэтыя ўзгодненыя цэны і пераслаць іх на загатоўчыя пункты для вядзеньня па іх загатовак.

Наркамгандлем даны таксама ўказаньні мясцом аб парадку ўстанаўленьня такіх цэн у паласе сумежнай паміж вобласьцямі і губэрнямі, якія-б не парушалі нармальных умоў працы ў сумежных раёнах. З гэтаю мэтаю запрапанавана ў 30-ці вёрснай паласе ад граніцы паміж вобласьцямі і губэрнямі устанавіць цэны сярэднія з дырэктыўных цэн у сумежных раёнах пры сярэдніх базысах гэтых раёнаў. Такі парадак дае магчымасьць мэханічна скасаваць разрыў цэн сумежных паміж сабой раёнаў. Акрамя таго, Наркамгандлем акрэсьлены разьмеры даплат да згодніцкіх цэн для элеватараў і млыноў. Элеватарам хлебазагатоўчых арганізацый прадастаўляюцца даплаты ў межах ад 2-х да 4 кап. на пуд. Разьмеры даплат для чынных таварных млыноў дзяржаўнага і каапэрацыйнага мукамольля ўстанаўліваюцца ад 2 да 6 кап. на пуд. Мясцом даны ўказаньні аб неабходнасьці выпрацоўкі цэн для паасобных пунктаў, каб забясьпечыць нязьменнасьцю цэн пры правядзеньні далей хлебазагатоўчай кампаніі.

Адначасова Наркамгандаль запрапанаваў мясцом новыя нормы скідак і надбавак за якасьць. За адхіленьне ад базісных кандыцый па натуры павінны рабіцца скідкі і надбаўкі за кожны залатнік на пшаніцу—у паўтары капейкі за пуд, па іншых хлябох—1 кап. за пуд.

За засьмечаную і зернавую дамешку ў новую кампанію даецца скідка і надбаўка супроць базіса паводле стану. Паводле гэтых дамешак устаноўлены наступныя станы: чысты, сярэдняй чыстаты, ніжэйшай чыстаты і засьмечаны. Для кожнага з хлебных станаў маюцца розныя межы. «Чысты» стан жыта і пшаніцы лічыцца, калі ён мае да аднаго процанту засьмечанасьці, «сярэдняй чыстаты» ад 1 да 2-х проц. засьмечанасьці «ніжэйшай чыстаты»—ад 2 да 3 проц і «засьмечаны»—звыш 3 проц.

Для ячменя і аўса—«чысты стан» да 2-х проц., сярэдняй чыстаты,—2-3 проц., ніжэйшай чыстаты—3-4 проц. і засьмечаны—звыш 4 проц. Па галоўных хлябох (жыта, пшаніца, авёс і ячмень) за кожны стан адхіленьня ад базісу па засьмечанасьці робіцца скідка, ці надбаўка ў 1 кап. на пуд.

Па вільготнасьці скідкі і надбаўкі таксама робяцца паводле стану. Устаноўлены наступныя станы: «сухі»—да 14 проц. вільгаці, «сярэдняй сухасьці» — 14-15 проц. вільгаці, «вільготны»—15-17 проц. і «сыры»—вышэй 17 проц. вільготнасьці. За кожны стан супроць базіса скідкі і надбаўкі налічваюцца ў 2 кап. на пуд.

Наркамгандаль выдаў строгія ўказаньні аб тым, каб дакладна захоўваць устаноўленыя нормы надбавак і скідак за якасьць і каб вінаватыя ў няправільным застасаваньні надбавак і скідак прыцягваліся да строгай адказнасьці.

Антысавецкае кальцо

Чуткі аб прыезьдзе Пілсудзкага ў Румынію

ВЕНА, 14. Ня гледзячы на афіцыёзнае паведамленьне румынскага ўраду аб тым, што Пілсудзкі ў Румынію не паедзе, урадавы орган „Унівэрсул“ паведамляе, быццам Пілсудзкі прыбыў у Румынію ў суправаджэньні палкоўніка Вольчынскага.

„Лупта“ ставіць візіт францускага генэрала Лерона ў Румынію ў сувязь з меркаваўшымся прыездам Пілсудзкага.

* * *

ВАРШАВА, 19. Прэм'ер Бартэль, які выехаў у водпуск у строга сакрэтным парадку, як высьвятляецца, накіраваўся праз Браслаўль у Прагу. Адгэтуль ён, магчыма, паедзе ў паўднёвую Францыю.

* * *

ВЕНА, 14. Афіцыяльна паведамляецца, што 10 ліпеня ў Бухарэст прыбылі два фінскіх афіцэры. Яны былі прыняты генэральным сакратаром ваеннага міністэрства. Афіцэры зробяць паездку па ўсёй Румыніі для азнаямленьня з ваеннымі ўстановамі краіны.

* * *

ВЕНА, 19. Як паведамляе бухарэсцкая газэта „Лупта“, прыезд францускага генэрала Лерона ў Румынію знаходзіцца ў сувязі з ваеннымі перагаворамі паміж Францыяй, Польшчаю і Малай Антантаю.

Газэта паведамляе, што да прыезду ў Бухарэст Лерон вёў таксама перагаворы ў Варшаве. Венскі і будапэшцкі друк падае наперакор афіцыйным абвяржэньням чуткі аб тым, што ў Румыніі інкогніто знаходзіцца Пілсудзкі.

Забастовачны рух у Польшчы

Абвастрэньне забастоўкі будаўнікоў

ЛОДЗЬ, 20. Забастоўка будаўнікоў у Лодзі яшчэ болей абвастрылася. На сходзе бастуючых у нядзелю 15-га ліпеня пастаноўлена на іською ні на якія ўступкі прадпрыемцам. Дзеля таго, што зацягваньне забастоўкі можа сарваць увесь будаўнічы сэзон, Лодзінскі ваявода Яшчольт хоча ўзяць на сябе пасрэдніцтва паміж рабочымі і прадпрыемцамі.

Перад забастоўкай гарнякоў

ВАРШАВА, 20. Зьезд гарнякоў Катавіцкага, Дамброўскага і Верхня-Сілезкага раёнаў пастанавіў, што калі да суботы 21 ліпеня трэбаваньні гарнякоў аб павялічэньні зарплаты ня будуць задаволены—абвясьціць на 25 ліпеня аднадзнеўную дэманстрацыйную забастоўку. Калі дэманстрацыя застанецца бяз вынікаў, будзе абвешчана забастоўка.

Забастоўка дворнікаў у Варшаве

На сходзе дворнікаў Варшавы 13-га ліпеня пастаноўлена абвясьціць забастоўку ад 6 гадзіны вечара 17-га ліпеня.

Перастараліся...

Пасьля абвешчэньня вядомага інтэрв'ю Пілсудзкага пэпээсаўская сойжавая фракцыя прыняла рэзалюцыю

„Нех жые Юзэф I“

У жніўні Пілсудзкі выступіць у Вільні з сэнсацыйнай палітычнай прамовай аб «новай установы польскага дзяржаўнага арганізму».

У ЗАХОДНЯЙ БЕЛАРУСІ

Успаміны няўдалага імпэрыялістага

Выйшла з друку кніжка: „Паньстэвко“ Казіміра Лечыцкага. У выглядзе аповесьці аўтар апісвае польскую нацыяналістычную працу ў Менску перад вайною, пэрыяду акупацыі Бабруйску Даўбор-Мусьніцкім і канспірацыйную ваенную дзейнасьць польскіх буржуазных арганізацый у Менску ў першыя часы пасьля адходу немцаў і заняцьця Менску Чырвонай арміяй.

Аўтар з сумам разважае аб няўдачы „даўборчыкаў“, якія імкнуліся падгатаваць далучэньне Беларусі з Менскам і Бабруйскам да Польшчы. Кніжка канчаецца днём 10 жніўня 1919 г., калі армія генэрала Шэптыцкага заняла Менск.

Як піша „Кур. Віл“. (159):

„Далейшае долі Менску ня меў ужо ахвоты і магчымасьці апавядаць тамтэйшы чалавек“...

Ня дзіва, што „ня меў ахвоты“, бо ў праціўным выпадку яму прышлося-б апавядаць, як дзень 11-га ліпеня 1920 г. пахаваў яго шматгадовыя імпэрыялістычныя лятуценьні аб далучэньні Менску да адроджанае Польшчы.

Пабудова стратэгічных шосаў

Раён Горадні і Гарадзенскага павету мае нямалаважнае стратэгічнае значэньне. Дзеля гэтага польская ўлада зьвяртае вялікую ўвагу на пабудаваньне ў гэтым раёне добрых дарог. У гэтым годзе праводзяцца шосы ў такіх кірунках: Грандзічы-Гожа, Гарадня-Лунна, Крынкі-Саколка, Крынкі-Вялікая Бераставіца.

Польская „статыстыка“

У Вільні абвешчаны вынікі перапісу дзяцей школьных гадоў (ад 7 да 14 г). Па гэтым перапісе выходзіць, што дзяцей з роднаю польскаю моваю ў Вільні ёсьць 66,7 проц., з яўрэйскаю, 29, 4 проц.,—расійскаю, 2,8 проц.—беларускаю, 0,4 проц.—літоўскаю,—0,3 проц.—нямецкаю —0,2 проц.

Такія вынікі ня зьдзівяць нікога, бо польская статыстыка даўно ўжо ўсім ведама сваім уменьнем запісваць беларусаў палякамі.

„Санітарыя“ Віленскіх пачатковых школ

Санітарны агляд Віленскіх пачатковых школ выявіў 1435 брудных дзяцей і 1128 вашывых. Хворых заразных і незаразнымі хваробамі, наведваўшых школу, адзначана 240.

Новы рост беспрацоўя ў Англіі

ЛЕНДАН, 20. Агэнцтва «Рэйтэра» паведамляе:

Першы прыз атраду Беларускай Вайсковай Акругі

МАСКВА, 19. Адбылося ...

Вакол забойства прэзыдэнта Мэксыкі

НЬЮ-ЁРК, 19. Орган Уоркэрс-парты «Дэйлі Уоркэрс» прыпісвае забойства прэзыдэнта Абрэгона рэакцыйным клерыкальным элемэнтам Мэксыкі.

Паводле слоў газэты, амэрыканскі пасланьнік у Мэксыцы Двайт-Мароў імкнуўся да таго, каб Абрэгон арыентаваўся на клерыкальных памешчыкаў і парушыў свае абяцаньні рабочым і сялянам. Ёсьць усе падставы меркаваць, што Двайт-Мароу дабіўся посьпеху ў сваім замысьле.

Калі клерыкал-фанатык забіў Абрэгона, дык Двайт-Мароу—даверная асоба кампаніі Маргана—набіваў яго зброю

НЬЮ-ЁРК, 19. Як паведамляюць з Мэксыко, былы прэзыдэнт Мэксыкі Кайес апублікаваў заяву у якой гаворыцца, што забойца Абрэгона прызнаўся, што дзейнічаў з прычыны рэлігійных пераконаньняў. Кайес заяўляе, што паліцыя выкрыла змову каталікоў, якая і прывяла да забойства Абрэгона. Аднак, факты, якія-б даводзілі ўдзел каталікоў у замаху, покуль не паданы.

Заява апублікаваная Кайесам мае на мэце адхіліць варожасьць ад лідэра рэфармісцкай фэдэрацыі працы Маранэса і накіраваць яе супроць клерыкалаў. Аднак, прыхільнікі Абрэгона адкрыта абвінавачваюць Маранэса—самага жорсткага палітычнага ворага Абрэгона, называючы яго «інтэлектуальным аўтарам» замаху.

Учора адбылося пахаваньне Абрэгона. Паўпрэд СССР выказаў спачуваньне Кайесу з прычыны забойства Абрэгона.

НЬЮ-ЁРК, 19. Як паведамляюць з Мэксыко, мэксыканская камуністычная партыя апублікавала адозву, у якой зазначана, што апошнія падзеі робяць яшчэ больш неабходным самастойнае аб'яднаньне рабочых і сялян. Адозва заклікае пралетарыят унікаць унутранай барацьбы і не далучацца ні да якіх буржуазных палітычных груповак.

Адкрыцьцё піянэр-лягера імя Варашылава у Нямеччыне

БЭРЛІН, 16. Учора, у трох гадзінах язды ад Бэрліну, адбылося ўрачыстае адкрыцьцё піянэрскага лягеру імя т. Варашылава. На адкрыцьці прысутнічала 350 нямецкіх піянэраў (пераважна з Бэрліну), 4 французскіх, 3 швэйцарскіх, 5 дацкіх і 3 нарвэскія піянэры і шмат прадстаўнікоў ад рэвалюцыйных пралетарскіх арганізацый. Лягер складаецца з 10-ці камун і разьбіты на тэрыторыі па некалькі сот гэктараў зямлі, лесу і возера.

Адказны момант

Падлік аб'ектаў сельгаспадатку ўжо канчаецца, і далейшая праца пераходзіць да райвыканкомаў. На працягу месяцу (не пазьней 15-VIII) яны павінны вылічыць аклады падатку і даслаць усім платнікам акладныя лісты. Побач з тым райпадатковыя камісіі павінны праверыць і зацьвердзіць сьпісы вызваляемых маламоцных гаспадарак, разглядзець усе скаргі і хадайніцтвы і ...

ДА АГЛЯДУ ПРАЦЫ Ў ЦЭХУ

Дасягненьні і памылкі нізавых партзьвеньняў—на старонках „Зьвязды“

Больш увагі агляду працы ў цэху

Падрыхтоўчая праца па абсьледваньні цэх'ячеек цэхоргаў, групоргаў і г. д. амаль што закончана. На некаторых прадпрыемствах ужо прыступлена да праверкі працы непасрэдна ў цэху.

Матар'ялы, якія маюцца па гэтым пытаньні, кажуць нам аб тым, што частка таварышоў недаацэньвае важнасьці праводзімай работы і не ўдзяляе выстарчальнай увагі надыходзячаму агляду.

Да сучаснага моманту на старонках друку высьвятляецца галоўным чынам кіраўнічы матар'ял па пытаньнях агляду, зусім адсутнічаюць матар'ялы аб становішчы працы ў цэху, што высьвятляюцца рабочымі-партыйцамі, працуючымі ля варштату. Няма думкі партыйных ячэек і асобных партыйцаў аб тым, як лепш правесьці гэты агляд. Яшчэ да сучаснага моманту не праведзен належны ўздым партыйцаў наогул і рабочых у прыватнасьці вакол гэтага пытаньня.

Такія адносіны да агляду ставяць перад пагрозай зрыву ўсю работу па абсьледваньні працы ў цэху. У радзе замест таго, каб і ў кіраўнічых матар'ялах, што зьмяшчаліся ў газэце, мы паказвалі, што посьпехі гэтага агляду залежаць ад таго, які ўдзел у ім прымуць шырокія масы рабочых. Мы паказвалі, што гэтае абсьледваньне ня ёсьць простая рэвізія, а гэта павінна быць **калектыўная самаправерка працы ў цэху, калектыўная крытыка нашых недахопаў, калектыўнае адшуканьне мэтадаў, як палепшыць работу ў цэху.**

Вось чаму мы зварачаем увагу райкомаў, ячэек і асобных партыйцаў на неабходнасьць удзяліць больш увагі пытаньню агляду. Патрэбна зараз-жа праверыць у кожным прадпрыемстве, што зроблена і што яшчэ трэба зрабіць у гэтай галіне. Трэба зараз-жа разгарнуць так працу, каб якбы там ні было ў бліжэйшыя дні ўцягнуць радавых партыйцаў і рабочых у гэты агляд.

Выдзеленыя райкомамі інструктары для праводзеньня гэтага агляду павінны зараз-жа зьвязацца са сваімі прадпрыемствамі і разгарнуць гэтую работу.

П-скі.

За ўмацненьне работы савецкіх ячэек

(Мазыр)

Акругком КП(б)Б правёў абсьледваньне работы гарадзкіх савецкіх ячэек. Умовы работы савецкіх ячэек бязумоўна вельмі складаныя, папершае, таму, што кожная з ячэек аб'ядноўвае ад 6 да 18 розных устаноў, з асобнымі ўмовамі працы, і, падругое, дзякуючы слабой партыйнай праслойцы ва ўстановах. Пры гэтым, савецкія ячэйкі ня маюць базы, за рахунак якое яны могуць паступова расьці.

Аднак, за апошнія часы частка савецкіх ячэек занялася прапрацоўкаю раду гаспадарчых пытаньняў (рэжым эканоміі, рацыяналізацыя апарату і г. д.) і больш шырока разгарнула ўнутры-партыйную работу. Усё-ж рад ячэек і пры прапрацоўцы гаспадарчых пытаньняў не зварачае ўвагі **на дачу практычных прапаноў** аб далейшай працы. Яшчэ і дагэтуль у рэзалюцыях пераважную долю займаюць агульныя пункты, якія нічога не даюць. Так, ячэйка пры ІНА пастанаўляе: «будзіраваць пытаньне аб рацыяналізацыі работы і рэжыме эканоміі дзіцячага гарадка».

Па нашай думцы, такога роду дырэктывы і пастановы прыводзяць да большай безадказнасьці, бо, з аднаго боку, партыец, па дакладу якога выносіцца пастанова, не атрымлівае канкрэтных дырэктыў, а з другога боку, сама ячэйка ня мае магчымасьці пасьля праверыць, што зроблена па вынесеных ёю пастановах.

Ёсьць і такія выпадкі, калі ячэйка заслухоўвае даклад і выдзяляе камісію для распрацоўкі рэзалюцыі, і апошняя (рэзалюцыя) пішацца да таго часу, пакуль камісія не распадаецца, і, нарэшце, у ячэйцы няма рэзалюцыі па тым ці іншым дакладу. Пяршынства ў гэтых адносінах належыць гандлёва-каапэрацыйнай ячэйцы, у якой па 9 пытаньнях няма рэзалюцый.

Ня ўсе ячэйкі правільна прыстасоўваюць сваю работу з тым, каб зацікавіць беспартыйную масу і ўцягнуць яе ў актыўную прафсаюзную і вытворчую работу. Калі зьвярнуцца да таго, наколькі савецкія ячэйкі ажывілі дзейнасьць мясцкомаў і эканомкамісій, каб праз гэтыя органы ўцягнуць шырокія масы членаў прафсаюзаў у работу па рацыяналізацыі апаратаў, зьніжэньні гаспадарчых і адміністрацыйных выдаткаў і г. д., дык і тут кіраўніцтва было слабое. Пры праверцы АКК работы па зьніжэньні 20 проц. адміністрацыйна-гаспадарчых выдаткаў, выявілася, што толькі ў 2-х установах (акрсельсаюз і ЦРК), мясцкомы займаліся абгаварэньнем гэтага пытаньня.

Акругком КП(б)Б у сваіх дырэктывах зьвярнуў вялікую ўвагу на падняцьце адказнасьці кіраўнікоў устаноў—партыйцаў за сваю работу перад парт'ячэйкамі, зазначыўшы на неабходнасьць узмацненьня кантролю і кіраўніцтва з боку парт'ячэек работай апаратаў.

Б. ШПІТАЛЬНІК.

Перавыбары апоргаў

(№-скі кав. полк)

Нядаўна ў №-скім кав. палку ... кончылася перавыбарчая кампанія апоргаў ЛКСМ. Даная кампанія ... рактэрна тым, што яна ўпяршыню ... прайшла пад знакам аналізу ... работы, пад знакам самакрытыкі, ... уцягнуўшы ў работу абгаварэньня нашых недахопаў і дасягненьняў ... камсамольскую масу. На эскадронных групах садзейнічаньня ... на нарадзе актыву палка і на ... ным палкавым сходзе груп былі ... таўлены даклады-справаздачы апоргаў. Асноўнай задачай дакладу ... лялася выпажыць перад усімі камсамольцамі, што праароблена групай ... справаздачны пэрыяд.

Даныя перавыбары апоргаў камсамольскіх груп выкрылі цэлы рад ... балячак у рабоце камсамолу. Трэба адзначыць, што сярод камсамольцаў 1905 году нараджэньня па прыбыцьці ў полк былі адмоўныя ... строі, на падставе неразуменьня сваіх задач у арміі.

Да данага моманту гэты недахоп амаль што зьнішчаны. Цяпер камсамолец прыкладны як на вучобе, ... і ў быце. За ім цягнецца і беспартыйная маса байцоў.

Як недахоп трэба адзначыць ... слабую работу па індывідуальнай ... групавой агітацыі. Былі моманты, калі прымацаваны таварыш ня ... даў, да каго ён прымацаваны і ... варот. Лепш за ўсё пастаўлена работа па сутаварыстве. Быў арганізаваны цэлы рад сумесных вечароў ... са сваімі сутаварыскімі ячэйкамі ... сходамі. Намі ў сутаварыскіх ... ках камсамолу г. Менску арганізаваны цэлы рад вайсковых гурткоў, ... працавалі над вывучэньнем справы ... бы і хэмаддзелу. Гурткі далі ... мі добрыя вынікі. Агульны стан груп эскадронаў і калектыву ў ... лым моцны і працаздольны. Новаабраныя апоргі—таварышы працаздольныя, аўтарытэтныя і на падставе паказаньняў, даных камсамольскай масай на перавыбарчых сходах, змогуць замацаваць дасягненьні і зьнішчыць недахопы ў нашай рабоце.

ГУЦЕЎ ІВАН.

„Гэрой“

(Гута «Пралетары», Менск)

Як толькі старшыня партсходу абвясціў чарговае пытаньне парадку дня: «справа тав. ІЗОХА С.—кандыдата партыі», адразу ўсё прыйшло ў рух. Усе шукаюць прысутнага «гэроя дня». Справа гэта некалькі месяцаў хвалявала раён гуты.

«Гэрой» доўга дамагаўся, каб ... справу паставілі на закрытым сходзе. Але сход рашуча падтрымаў пастанову бюро ячэйкі—паставіць пытаньне на шырокім адкрытым сходзе. ... гэта бязумоўна правільна з пункту гледжаньня ўцягненьня шырокіх мас у работу партсходу, у гэтым лішні раз пераканалі нас гарачыя спрэчкі, ... якіх удзельнічала амаль палова сходу, пры самым шырокім удзеле беспартыйных. З гэтых спрэчак яскрава высьветлілася цяжкае становішча жонкі і траіх дзяцей «гэроя». На ... лы рад катэгарычных пытаньняў ... тым, як партыец павінен адносіцца да сям'і, ...

ленія.

Перастараліся...

Пасьля абвяшчэньня ведомага інтэрв'ю Пілсудзкага пэпээсаўская соймавая фракцыя прыняла рэзалюцыю пратэсту супроць яго. На гэту рэзалюцыю адгукнуліся артыкуламі: „Работнік", „Варшавянка", „Час" і „Ілюстраваны Кур'ер Цодзенны". Усе яны былі канфіскаваны. Цяпер Варшаўскі акруговы суд, разглядзеўшы справу, вымушаны быў канфіскацыю адхіліць.

Пабудова стратэгічнае вузкакалейні

На польска-літоўскім пагранічьчы ў раёне Алькенік літоўцы пачалі будаваць вузкакалейку ўздоўж граніцы. Вузкакалейка будуецца з стратэгічнымі мэтамі.

Новы рост беспрацоўя ў Англіі

ЛЕНДАН, 20. Агэнцтва «Рэйтэра» паведамляе:

«Учора, увечары міністр фінансаў Чэрчыль выступіў з прамоваю, у якой заявіў, што новы рост беспрацоўя зьяўляецца глыбокай крыніцаю расчараваньня для ўраду.

Палова ўсіх беспрацоўных прыпадае на 4 галіны прамысловасьці—на вугальную, баваўняна-папяровую,-будаўнічую і суднабудаўнічую. Калі ня лічыць гэтых чатырох галін прамысловасьці, дык беспрацоўе фактычна за апошнія чатыры гады скарацілася.

Неабходныя спэцыяльныя меры барацьбы з беспрацоўем будуць агалошаны прэм'ер-міністрам на наступным тыдні.

Першы прыз атраду Беларускай Вайсковай Акругі

МАСКВА, 19. Адбылося ўрачыстае расьсьледаваньне, прысьвечанае ўшанаваньню ўдзельнікаў другога зорнага пералёту 1928 г.

Першы прыз прысуджаны №-скаму атраду Беларускае Вайсковае акругі, які зрабіў пералёт пад камандаваньнем Баратава Дратунь-Вяліж—Вятка—Масква.

Другі прыз прысуджаны №-скаму атраду Ленінградзкай вайсковай акругі за пералёт пад камандаваньнем Сафронава—Троцк — Ноўгарад, Асташкаў—Ржоў.

Трэці прыз прысуджаны №-скаму атраду Ленінградзкай вайсковай акругі за пералёт пад камандаваньнем Кузьняцова Троцк—Маскву.

ныя лісты. Побач з тым райпадатковыя камісіі павінны праверыць і зацьвердзіць сьпісы вызваляемых маламоцных гаспадарак, разглядзець усе скаргі і хадайніцтвы і абкласьці ў індывідуальным парадку непрацоўныя кулацкія гаспадаркі. Ад сваячасовага і правільнага выкананьня гэтых задач у значнай меры залежыць палітычны посьпех кампаніі і збор належных сум сельгаспадатку.

Асабліва важная справа—вызваленьне маламоцных гаспадарак. Сьпісы іх, складзеныя сельскімі падлічальнымі камісіямі не заўсёды задавальняючыя: не забясьпечан належны процант вызваляемых гаспадарак, дзе-ні-дзе ў сьпісы папалі платаздольныя двары. Між тым **поўнае і правільнае скарыстаньне ўсіх ільгот, прызначаных для бедняты, зьяўляецца найважнейшай палітычнай дырэктывай.** Таму акруговыя і раённыя ўстановы павінны зьвярнуць увагу на дасканальную праверку і папаўненьне гэтых сьпісаў. Недапушчальна (як гэта наглядалася летась), каб сьпісы зацьвярджаў без фактычнае праверкі адзін загадчык фінчасткі або старшыня райвыканкому. Райпадатковыя камісіі павінны працаваць у поўным складзе, з абавязковым удзелам прадстаўнікоў ад насельніцтва і ад камітэтаў узаемадапамогі.

У справе індывідуальнага абкладаньня кулацкіх гаспадарак наглядаюцца 2 ухілы: у радзе сельсаветаў і раёнаў за непрацоўна-кулацкія лічацца, хаця і моцныя, але бязумоўна працоўныя гаспадаркі; яшчэ больш выпадкаў, калі яўны кулак ідзе за **«культурніка»** і абкладаецца на агульных падставах. З абодвума ўхіламі райпадатковыя камісіі, пад кіраўніцтвам адпаведных раённых і акруговых устаноў, павінны весьці рашучую барацьбу. Сьпісы абкладаемых у індывідуальным парадку павінны зьмяшчаць толькі кулацкія гаспадаркі, выдатныя па сваёй моцнасьці і абавязкова маючыя непрацоўныя даходы; але ўсе гэткія гаспадаркі павінны папасьці ў сьпіс. Інакш дырэктыва аб павялічаным абкладаньні моцнае верхавінкі вёскі ня будзе выканана.

Нават калі сёлета скарг і хадайніцтваў па сельгаспадатку ня будзе больш з леташняе, неабходна забясьпечыць тэрміновы і ўважлівы разгляд іх. Летась тут наглядаліся выпадкі выключнае цяганіны і бюракратызму. Мы можам пералічыць дзесяткі спраў пра сельгаспадатак, якія па 3-6 месяцаў цягаліся з аднэй «інстанцыі» ў другую. Асоб, вінаватых у гэткіх адносінах да сялянскае скаргі, мы будзем строга караць і прымусім іх адчуваць, што не селянін для іх, а яны для селяніна.

Па бюджэтных прычынах мы прымушаны сёлета некалькі скараціць тэрміны выплаты сельгаспадатку і павысіць разьмеры першае раты. Каб гэтыя зьмены не адбіліся на сельскай гаспадарцы і каб селянін меў магчымасьць падрыхтавацца да сельгаспадатку, трэба як мага павялічыць тэрмін паміж адданьнем акладных лістоў і выплатай першае раты. Таму задача сваячасовага выліченьня акладаў набывае вельмі важнае значэньне, і акруговыя і раённыя ўстановы павінны прыняць належныя арганізацыйныя меры.

Выкананьне ўсіх пералічаных задач не павінна спыняць фактычнай праверкі аб'ектаў сельгаспадатку. Хаця (па папярэдніх весткаў) гэты падлік дае вынікі лепшыя за леташнія, аднак, нельга нават думаць, што выяўлена ўсё ўтоенае. Карыстаючыся ўсімі спосабамі (абмер спрэчных плошчаў, праверка жывёлы, абвяшчэньне тэрміну для добраахвотных заяў, дасьледваньне па селькораўскіх допісах) райвыканкомы і сельсаветы павінны нясупынна змагацца з утойваньнем аб'ектаў абкладаньня

М. К

вах.

Есьць і такія выпадкі, калі ячэй-

Б. ШПІТАЛЬНІК.

Ізох ня здолеў адказаць. На асноўнае пытаньне—у чым прычыны яго сямейных разгалосьсяў—«адказаў», што прычыны... рэлігійныя:

Яна набожная, а я—не!

— А ты-ж крычыш,—кажа жонка старога рабочага,—што ты камуніст. Як табе ня сорамна, за 12 гадоў ня здолеў пераканаць жонку ў гэтым пытаньні. Ці ты думаеш яе пераканаць бойкамі і адпраўкай на бацькаўшчыну ў Пэрсію. Я таксама была набожнай і скажу, што мяне муж пераканаў і ня бойкамі, а зьдзекамі я стала бязбожніцай.

— Дванаццаць год ён з ёй жыў,—кажа тав. Сырыцкі,—прывёз яе з Пэрсіі бяз згоды яе бацькоў, з імі яна ня мае ніякай сувязі, і цяпер праганяе на «бацькаўшчыну» з дзецьмі. Мы не павінны дапусьціць да гэтага. Што яна раскажа «дома» пра мужа-партыйца. Мы павінны яе ўзяць пад сваю апеку.

Гэта разумная прапанова была рашуча падтрымана ўсім сходам

Гэта пытаньне і паогул **антыпартыйныя паводзіны Ізоха С. прымусілі сход выключыць яго з радоў партыі, як выпадковы элемэнт.**

І-х.

Карысны прыклад

Вечар самакрытыкі за шклянкаю гарбаты

(Лесапільня Розы Люксэмбург, Нова- Барысаў)

Да гэтага вечару была праведзена вялікая падрыхтоўчая работа. Рабочым на гэты вечар былі разасланы запрашальныя білеты і яны, хто быў вольны, амаль усе зьявіліся. Селі за сталы, пілі гарбату, закусвалі і распачалі гутарку аб недахопах у рабоце на заводзе. За 10-12 мінут сакратар ячэйкі зрабіў невялічкі даклад аб мэтах гэтага вечару. Пасьля пачаліся выступленьні рабочых. Гаварылі аб тым што на складзе, дзе раней быў адзін толькі загадчык, цяпер ёсьць і памоцнік, а толку няма ніякага. Кожны адсылае адзін да другога.

Адносіны служачых да рабочых за апошні час пагоршыліся. і калі прыдзеш у кантору за якой-небудзь даведкай, дык прыходзіцца затрачваць шмат часу, пакуль яе атрымаеш, а бывае часта і так, што з табою і гаварыць ня хочуць. Адміністрацыя заводу вельмі шмат абяцае, але нічога ня робіць, абяцаньні застаюцца на паперы. Вылучэнец, начальнік заводу, ганарліва пачаў абыходзіцца з рабочымі. Ахова працы на заводзе пастаўлена кепска: няма рукамійнікаў, мыла, бакаў з перагатаванай вадой і г. д. Вельмі мала пытаньняў удаецца вырашаць у РКК, а большай часткай прыходзіцца вырашаць канфліктным парадкам і г. д.

У канчатковым выніку ня так важна аб чым гаварылі, хоць рабочыя ўносілі досыць многа дзельных прапаноў, **але важны мэтад прыцягненьня рабочых да абмеркаваньня сваіх пытаньняў.** Сядзелі на гэтым вечары бяз усякай напружнасьці, не стаміўшыся, звыш 3-х гадзін. Гэты вечар паказаў, што толькі ў такіх таварыскіх абставінах пры пэрсанальным запрашэньні рабочых можна значна лепш і лягчэй вырашаць самыя актуальныя пытаньні.

Прыклад такога сходу павінен знайсьці прыстасаваньне на ўсіх фабрыках і заводах.

Б. Ш.

Да 25-годзьдзя II-га зьезду партыі

„Праўда на баку Леніна"

Для загалоўку гэтага артыкулу мы ўзялі словы Г. В. Плеханава з яго прамовы на II-м зьезьдзе партыі ў абарону ленінскага праекту статуту партыі. Дакладней—ведомага 1-га параграфу статуту партыі, на якім рэзка разышліся погляды «іскраўцаў» на будаўніцтва партыі.

Словы Плеханава сапраўды сталі прарочымі. Што праўда ў спрэчцы з Мартавым і будучымі «меншавікамі» была «на баку Леніна», аб гэтым гаворыць зараз вялізная практыка рэвалюцыйнай гісторыі. У сьвятле гэтай гісторыі і тагочасныя арганізацыйныя разгалосьсі атрымалі законачаны і яскравы выраз.

У чым была спрэчка? Цяпер кожнаму партыйцу ведомы дзьве формулы аб членстве ў партыі, якія сутыкнуліся на II-м зьезьдзе: формула Леніна і формула Мартава. Першая патрабавала ад члена партыі—«асабістага ўдзелу ў аднэй з партыйных арганізацый», другая здавальнялася аказаньнем партыі «рэгулярнае асабістае дапамогі»

На першы погляд няма вялікай бяды ад таго, якая формула будзе прынята. Троцкі, які абараняў тады формулу Мартава, так і гаварыў, што «апартунізм вызначаецца ня тым або іншым пунктам статуту». Але гэта быў толькі прыгожы сказ, які затушоўваў сутнасьць справы. Зразумела, апартунізм вызначаецца ня пунктам статуту, але ў пункце статуту апартунізм адлюстроўваецца: У формуле Мартава меншавіцкі апартунізм, які разгарнуўся пазьней ва ўсю тэарытычную і практычную шырыню, атрымаў досыць яскравы выраз.

Што такое партыя? Цяпер кожны вучань ведае, што партыя ёсьць авангард, перадавы баявы атрад рабочае клясы. Формула Леніна іменна **такое** будаўніцтва партыі і забясьпечвала. Партыя аднадумцаў моцная, адзіная, згуртаваная, кіруемая адзіным цэнтрам і сама здольная кіраваць барацьбою цэлай клясы,—дайце нам такую партыю—пісаў Ленін яшчэ да зьезду—і «мы пераверпем Расію».

Зусім процілеглых поглядаў трымаўся Мартаў. Яму патрэбна шырокая партыя: «чым шырэй будзе распаўсюджана назва члена партыі, тым лепш. Мы можам толькі радавацца, калі кожны забастоўшчык, кожны дэманстрант, адказваючы за свае ўчынкі, зможа абвясьціць сябе членам партыі» (З прамовы Мартава на II-м зьезьдзе)

Такім чынам, для Мартава межы партыі і клясы сьцёрты. Па сутнасьці, гэта зварот да таго хвасьцізму і да тэй палітычнай абмежаванасьці, якую прапаведваў «эканамізм». Недарма асколкі эканамізму, якія былі на II-м зьезьдзе, з радасьцю ўхапіліся і падтрымалі формулу Мартава,—толькі пры іх падтрыманьні яна, наперакор большасьці «іскраўцаў», і прайшла на зьезьдзе. На гэтай формуле закаранелы апартунізм «эканамістых» стыкнуўся з нараджаючымся апартунізмам «меншавікоў». Правільней сказаць—у гэтай формуле ўстарэлы апартунізм «эканамістых» перарабіўся ў «апартунізм «меншавізму».

І дарэмна Мартаў спасылаўся на «забастовачнікаў» і «дэманстрантаў» Ня іх імкненьне ў партыю ён абараняў. На гэту дэмагогію дасканала адказаў яму Пляханаў. Мы падамо гэты дасканалы адказ тады рэвалюцыйнага марксыстага:

«Рабочыя якія хочуць увайсьці ў партыю, не пабаяцца ўвайсьці ў арганізацыю. Ім ня страшна дысцыпліна. Пабаяцца ўвайсьці ў яе многія інтэлігенты, наскрозь прасякнутыя буржуазным індывідуалізмам. Але гэта вось і добра. Гэтыя буржуазныя індывідуалістыя зьяўляюцца звычайна таксама прадстаўнікамі ўсякага роду апартунізму... Праект Леніна можа служыць апораю супроць іх уваходу ў партыю і ўжо па адным тым за яго павінны галасаваць усе праціўнікі апартунізму».

Большасьць на зьезьдзе галасавала за праект Мартава. Гэта большасьць стварылася пры падтрыманьні дэлегатаў Бунду і «эканамістых». Большасьць «іскраўцаў» была за праект Леніна, але гэта большасьць апынулася ў меншасьці на зьезьдзе. Яна стала большасьцю зьезду толькі пасьля выхаду з яго бундаўцаў і эканамістых.

Раскол паміж «бальшавікамі» і «меншавікамі» здарыўся не адразу пасьля галасаваньня першага параграфу статуту. Але іменна гэты параграф, які ў аднэй формуле заключаў зерня бальшавізму, а ў другой зерня меншавіцкага апартунізму, стаў выходным пунктам разыходжаньня паміж «бальшавізмам» і «меншавізмам», першаю гістарычнаю вехаю, якая разьмежавала два патокі ў РС-ДРП.

Ф—і.

Прапаганда электрычных трэстаў

За апошні час выкрыты новыя факты адносна подкупаў амэрыканскай прафэсуры электрычнымі трэстамі ў мэтах прапаганды ў школах і падручніках супроць грамадзкага ўладаньня крыніцамі энэргіі. Факты гэтыя непарыўна павялічваюцца па меры таго, як пасоўваецца ўперад расьсьледваньне, пачатае па гэтай прычыне Фэдэральнай Прамысловай Камісіяй.

Так, напрыклад, устаноўлена, што ў кастрычніку 1925 г. у Атлянтыксіці, у штаце Нью-Джэрсі, адбылася канфэрэнцыя, у якой прынялі ўдзел 19 загадчыкаў аддзеламі прапаганды электрычных трэстаў. На гэтай канфэрэнцыі быў заслухан даклад, у якім паведамлялася, што агэнтам электрычных кампаній былі даны на прагляд да зьяўленьня ў друку школьныя падручнікі, якія ўжываюцца ў школах 30 штатаў і якія служаць дапамогай ня менш 20 мільёнам вучняў. У дакладзе паказвалася, што «работа», праробленая электрычнымі кампаніямі ў гэтых 30 штатах, «ва многім садзейнічала зьмене эканамічных пераконаньняў і эканамічных навыкаў амэрыканскага народу». Далей у дакладзе адзначалася, што на працягу 4-х год агэнты электрычных кампаній вялі непарыўную работу ў друку, рабілі ўплыў на зьмест публічных лекцый і царкоўных пропаведзяй, адпаведным чынам накіроўвалі дзейнасьць рознага роду грамадзкіх арганізацый, жаночых клюбаў, бой-скаутаў і г. д.—усё з тэй-жа мэтай прапаганды супроць нацыяналізацыі энэргіі.

Гэты-ж даклад зьмяшчае дэтальныя даныя аб подкупах унівэрсытэтаў і прафэсароў. Вызначылася, напрыклад, што унівэрсытэт штату Калёрадо быў прымушан звольніць праф. Губэрта Г. Вольфа, бо, як выкрылася, палову сваёй пэнсіі ён атрымліваў ад мясцовай электрычнай кампаніі. Паўночна-заходні унівэрсытэт, членам якога адначасова зьяўляўся Вольф, атрымліваў ад электрычных кампаній рэгулярную субсыдыю ў 25.000 даляраў у год. Вольф устроіў на пасады выкладчыкаў ва унівэрсытэце Калёрадо 24 агэнтаў электрычных кампаній. Сумесна з гэтымі «упоўнаважанымі» ён складаў свае курсы і падручнікі. Для супроцьдзейнічаньня агітацыі за муніцыпалізаваную прамысловасьць, якая шырока разьвівалася ў Калёрадо, праф. Вольф склаў курс з 100 лекцый, які рэкамандаваўся студэнтам калёрадзкага унівэрсытэту і шырока распаўсюджваўся таксама і ў іншых штатах. Асобныя часткі гэтага курсу, як цяпер устаноўлена, былі напісаны служачымі электрычных кампаній.

Далей выявілася, што адзін з выдатных спэцыялістых—праф. Дзюваль, атрымліваў штомесячна 250 даляраў з аплатай выдаткаў за складаньне дакладаў, у якіх даводзілася, што спроба муніцыпальнага ўладаньня энэргіяй у так званай групе штатаў Скалістых гор (г. зн. Паўночная і Паўднёвая Дакота і інш.) правалілася. Мала таго. Электрычныя кампаніі арганізавалі спэцыяльную навучальную ўстанову пад назвай «каледж прамоўцаў», у якой трэніравалі студэнтаў унівэрсытэтаў для выступленьняў у навучальных установах і клюбах на карысьць прыватнага ўладаньня энэргіяй. У дэбатах па пытаньні аб нацыяналізацыі крыніц энэргіі ў штаце Калёрадо ў абарону форм прыватнага ўладаньня выступалі вучні 60 сярэдніх навучальных устаноў штату, якія карысталіся для сваіх выступленьняў матар'яламі платнага агэнта электрычных кампаній праф. Вольфа.

Як выкрылася ў часе сьледзтва, у штатах Вашынгтон і Люізіяна электрычныя трэсты плацілі пэнсыю галоўным школьным інспэктарам, у Канэктыкуце 76 сярэдня-навучальных устаноў карысталіся падручнікамі, прагледжанымі, «ухваленымі» і нават выданымі выключна электрычнымі кампаніямі. Адна з самых арыстакратычных вышэйшых навучальных устаноў Злучаных Штатаў—Гарвардзкі унівэрсытэт—атрымлівала ад электрычных кампаній штогадовую субсыдыю ў 30.000 даляраў. Адзін з кіруючых членаў унівэрсытэту штату Агаё робіць у сучасны момант паездку па Злучаных Штатах Паўночнай Амэрыкі, арганізуючы настаўніцкія канфэрэнцыі з удзелам агэнтаў электрычных кампаній. За гэту «работу» паказаная асоба атрымлівае **15.000 даляраў у год з аплатай выдаткаў.**

Выявіліся і іншыя цікавыя факты. Аказалася, што многія кіруючыя вышэйшыя навучальныя ўстановы П.-А. З. Ш. зьяўляюцца буйнымі ўкладчыкамі ў электрычных прадпрыемствах.

Так, напрыклад, 33 проц. фондаў Гарвардзкага унівэрсытэту, якія складаюцца з ахвяраваньняў і субсыдый і дасягаюць у агульнай сумме 82 мільёны даляраў, укладзены ў прадпрыемствы электрычнай энэргіі. Такое-ж прыстасаваньне зроблена і з 33 проц. фондаў Калёрадзкага унівэрсытэту, якія складаюць 62 мільёны даляраў. Тэхналёгічны унівэрсытэт Масачузэтса трымае ў акцыях электрычных кампаній каля 10 мільёнаў даляраў, унівэрсытэт Рачэстэра каля ... мільёнаў даляраў і г. д.

Спэцыяльнай прапагандай супроць электрыфікацыі сельскае гаспадаркі займаецца праф. Сьцюарт, які атрымліваў па 500 даляраў у месяц ... ўдзел у міжнароднай канфэрэнцыі па пытаньнях электрычнай энэргіі ў Жэнэве. Праф. Грэйдсон зрабіў на кошт электрычных кампаній і за ... ную ўзнагароду паездку па Паўднёвых Штатах, прапагандуючы супроць законапраекту аб нацыяналізацыі крыніц энэргіі ў Мэскль-Шоальс, штаце Тэнэсі.

Надзвычайна цікавыя факты выкрыліся таксама адносна «выдавецкай» дзейнасьці электрычных кампаній. Аказваецца, што электрычныя кампаніі заключылі з выдавецкай кампаніяй ГІНН і К-о, друкуючай падручнікі, дагавор паводле якога ні адзін падручнік ня выходзіць у сьвет бяз ухвалы прадстаўнікоў кампаній. Гінн і К-о друкуюць да ... мільёнаў падручнікаў кожны год. Якім чынам цэнзуруюць электрычныя кампаніі гэтыя падручнікі, паказвае наступны характэрны факт. Нядаўна сэнат адмовіўся зацьвердзіць мандат абранага ў сэнатары ад штату Ільлінай Сьміта, з прычыны таго, што мясцовы ўладар электрычнай кампаніі Сэмюэль Інсэль затраціў на выбарчую кампанію Сьміта 125.000 даляраў. Напамінаньне аб гэтым факце было дакладна выкраслена з усіх падручнікаў, выданых кампаніяй ГІНН.

Сьледзтва яшчэ не закончылася.

А. С.

Экзамэн на баявую падрыхтаванасьць

Сёньня асоавіяхімаўцы і камсамол Менску выходзяць у паход

Уважліва рыхтаваліся

Некалькі месяцаў шчыра займаліся гурткі вайсковых ведаў Менскага Асоавіяхіму. Знаёміліся са стрэльбай, вывучалі асновы тактыкі, бывалі (праўда, бяз зброі) у вайсковых паходах. Санітарныя гуртки ня менш уважліва накладвалі бінты. Хэмічныя гурткі вывучалі розныя газы, каб навучыцца паралізаваць іх парушальныя дзеяньні.

Работы хапіла на ўсіх, але адно мець веды па тэорыі. перамагчы і запамятаць чуванае і бачанае, і зусім іншае—падмацаваць і праверыць падрыхтоўку практыкай, спрабаваць сваю моць і ўменьне ў больш складаным паходзе. Сёнешні паход і ёсьць сур'ёзьнейшая спроба, усебаковая праверка работы гурткоў за некалькі месяцаў.

Узмоцненая падрыхтоўка да паходу ішла некалькі дзён ва ўсіх трох раёнах Менску. Вайсковыя кіраўнікі паходу—старэйшы і сярэдні начсклад—распрацоўвалі плян дзеяньняў, арганізоўвалі папярэднюю падрыхтоўку гурткоў-удзельнікаў паходу, яўку іх на зборныя пункты і г. д.

Малодшыя камандзіры яшчэ раз уважліва перачытвалі статуты, каб ня ўдарыць тварам у гразь перад сваім аддзяленьнем.

Асабліва клапаціліся ў гуртках. Сходы ўдзельнікаў паходу праходзілі ажыўлена. Ішлі гутаркі аб важнасьці дысцыпліны, аб вопратцы ў паходзе, аб тым, дзе і калі будзе выдана зброя аб скарыстаньні паходу для работы на вёсцы і г. д., і г. д.

Побач з моладзьдзю ідуць пажылыя рабочыя, у якіх у мінулым не адзін год франтавога жыцьця. З вялікай ахвотай рыхтуюцца яны да паходу, падаючы добры прыклад маладняку.

М.

Ведай месца баявога поля

Прызначаны на сёньня ваенны паход Менскага Асоавіяхіму і камсамолу абяцае быць вельмі цікавым.

У паходзе будуць удзельнічаць тэхнічныя сродкі барацьбы—бранявыя часьці, аэрапляны, галубы і сабакі.

Галоўным кіраўнікам манэўраў прызначаны начальнік АБВІІІ, ён-жа старшыня Менскага Асоавіяхіму, тав. Валасной.

Як будзе наступленьне?

«Чырвоныя» да 20 гадзін сканцэнтруюцца ў раёнах Азярышча, Дражня. «Сінія» ў гэты-ж час канцэнтруюцца ў раёне Цна - Ёткава. Абодва бакі выстаўляюць варту і вядуць разьведку.

22-га ліпеня, а 6-ай гадзіне «сінія» пераходзяць да абароны, а «чырвоныя» пераходзяць у наступленьне.

Камісары палкоў вылучаюць дакладчыкаў для абслугоўваньня дакладамі аб «тыдні абароны» вясковага насельніцтва.

Да ўдзелу ў паходзе выходзіць каманда Асоавіяхіму Астрашыцкага Гарадка.

Карта паходу Асоавіяхіму

Асоавіяхім, стройся!

ЗАГАД № 1 па гарадзкіх арганізацыях Асоавіяхіму і ячэйках ЛКСМБ г. Менску, 16 ліпеня 1928 г., г. Менск.

1. У мэтах вадагульненьня ўсёй зімовай працы і асобных баявых выхадаў ячэек у летні пэрыяд, Менскі акруговы савет Асоавіяхіму і АК ЛКСМБ праводзяць 21 ліпеня г. г. ваенны паход на тактычныя заняткі.

2. У паходзе прымаюць удзел у абавязковым парадку члены гурткоў вайсковых ведаў, яч. Асоавіяхіму, камсамольскіх ячэек і ўсе жадаючыя члены Асоавіяхіму.

3. У выкананьне гэтага загадваю:

5. Роце самакатчыкаў Асоавіяхіму—сабрацца супроць дому Чырвонай арміі к 17 гадзінам 21-га ліпеня пад камандаваньнем камандзіра роты т. Пятровіча.

УВАГА: Усе члены Асоавіяхіму і ЛКСМБ, якія маюць вэлёсыпэды, уліваюцца ў самакатную роту.

6. Ад раёнаў у манэўрах прымае ўдзел арганізацыя Асоавіяхіму А—Гарадка.

7. Галоўнае кіраўніцтва ваенным паходам складаецца з галоўнага кіраўніка старшыні Мен. акр. савету Асоавіяхіму т. Валаснова П. І. і штабу пры ім з наступных асоб:ад акр. сав. Асоавіяхіму—

Лепшая ячэйка ў Менску

Ячэйка Асоавіяхіму **Эльводу** ахапіла 90 проц. усіх рабочых і служачых у свае рады. Яшчэ ў ліпні м-цы поўнасьцю заплачаны членскія ўзносы па 1-га жніўня. У практычную работу ўцягнута 10 жонак рабочых. Ячэйка мае добра абсталяваны куток з экспанатамі і бібліятэкай. У кутку ўстаноўлена штодзеннае дзяжурства асоавіяхімаўцаў, дзе рабочым выдаюць чытаць кнігі аб абароне.

Рабочыя з начскладу запасу ўцягнуты ў практычную работу ячэйкі. Гуртком вайсковых ведаў ахоплена 50 проц. рабочых і служачых, заняткі праводзяцца сваімі сіламі без дапамогі падшэфнай вайсковай часьці. 50 проц. рабочых і служачых выпісваюць часопісь «Авіация и химия». Не чакаючы кампаніі, мы праводзім часта спаборніцтвы на лепшага стральца.

Не прапушчана работа і на вёсцы. У падшэфным Астрашыцкім сельсавеце праведзены стралковыя спаборніцтвы, у якіх прымалі ўдзел 50 сялян і 2 сялянкі. Лепшым стральцом былі раздалы прызы: адна барана жалезная, дзьве касы, тры сярпы і дванаццаць малаткоў з бабкамі.

Лічым, што практыка работы ячэйкі Асоавіяхіму Эльводу павінна быць перанесена ў другія ячэйкі, бо яна сапраўды зьяўляецца першай з усіх ячэек, якія да гэтага часу паступалі на конкурс. С. Б.

На алькагольным фронце

(Гутарка з доктарам псыха-наркалёгічнага дыспансэру С. М. АФОНСКІМ)

Барацьба з алькагалізмам, як вялізным сацыяльным злом, зьяўляецца зараз першачарговай задачай ня толькі партыі і ўраду, але і ўсёй масы працоўных нашага Саюзу. Гэта зло расьце з кожным годам, а побач з ім, з надзвычайнай хуткасьцю, расьце лік судовых спраў па хуліганстве, растратах, падлогах, забойствах і інш. злачынствах.

Прагрэсуе колькасьць сьмяротных выпадкаў ад перапою, павялічваецца колькасьць душэўна-хворых, самагубстваў, павялічваецца лік прагулаў і няшчасных выпадкаў на прадпрыемствах і г. д., і г. д.

Пры такім стане рэчаў, неабходна паставіць задачу барацьбы з алькагалізмам на першым пляне, лічыць алькагольны фронт адным з самых сур'ёзных для нашай савецкай краіны.

...ла 145 мільёнаў чал., а ў межах СССР налічваецца толькі 117 мільёнаў, тады паказаныя лічбы стануць больш грознымі, чым гэта можа здацца сьпярша. Калі цяпер дадаць тую вялізную колькасьць самагону, які спажывае вёска, на які па самых скромных падліках ідзе ў год каля 200 мільёнаў пудоў хлеба, дык стане ясным, якое мора алькаголю спажывае насельніцтва Савецкага Союзу.

Беларусь ніколі не займала віднага месца па колькасьці спажыванага алькаголю. У той час, як у былой Пецярбурскай губэрні ў мінулым прыходзілася ў год на душу насельніцтва 1,63 вядра сьпірытусовых напіткаў па суму 13 р. 87 кап., у Маскоўскай губ.—1,55 вядра на суму 13 р. 07 к., у Менскай губ. спажывалася ў год 0,45 вядра на суму 3 р. 79 кап.

...адносінах душэўных захворваньняў на глебе алькагалізму. У Менскай псыхіятрычнай больніцы ў 1925 г. хворыя з алькагольнымі псыхозамі («белая гарачка») складалі 1,5 проц. агульнага ліку душэўна-хворых, а ў першай палове бягучага 1928 г. лічба гэта ўзьнімаецца да 5,3 проц.

У 1923 г. на 1.000.000 насельніцтва ў Беларусі прыпадала 26 выпадкаў самагубстваў, а ў 1926 г.—39 выпадкаў...

Такавы лічбы. Яны лепш усіх слоў гавораць аб тэй грознай небясьпецы, якою зьяўляецца алькагалізм з усімі яго вынікамі. Як змагацца з гэтаю небясьпекаю?

Перш за ўсё трэба канстатаваць неабходнасьць удзелу ў гэтай барацьбе ўсяго працоўнага насельніцтва нашага Саюзу, усяго, што ёсьць у ім лепшага, перадавога, моцнага, здаровага. Толькі агульнымі сіламі

Працоўны кодэкс для іх не закон

Інтарэсы рабочых—на апошнім пляне

Лаўка падсудных—ім лепшая навука

Адпачынак толькі восеньню,

летам, калі ласка, працуйце

(Лесапільня імя Розы Люксэмбург, Нова-Барысаў)

Усюды пачалася адпускная кампанія.

І на нашым заводзе заўком выпрацаваў сьпіс рабочых, якія ідуць па чарзе ў водпуск. Нават у насьценгазэце зьявілася заметка аб тым, як правесьці адпачынак.

Але раптам заводакіраўніцтва атрымала паперу ад МББ чыгункі, у якой прапануецца пусьціць завод на тры зьмены на працягу 2-х месяцаў, а пасьля гэтага спыніць на рамонт і прадставіць усім рабочым водпуск.

Папрацавала трэцяя зьмена, прайшоў належны тэрмін, варштаты папсаваліся, патрэбен рамонт.

Рабочыя чакаюць, церпяць, ня ведаючы нічога аб водпуску.

Пайшлі чуткі, што неабходна працаваць да кастрычніка месяца. А тады, калі ласка, 2 тыдні водпуску кожнаму.

Чуткі апраўдаліся. Прыехаўшы прадстаўнік дарогі інфармаваў рабочых аб тым, што трэба працаваць яшчэ два з лішнім месяцы; у кастрычніку завод сьпыніцца і тады можна будзе адпачыць.

Цікава ведаць, якую карысьць дасьць рамонт позьняй восеньню і чаму рабочыя павінны карыстацца водпускам у кастрычніку, а ня ўлетку.

Б. Шап.

Кодэкс працы не ў пашане

Для каго ёсьць і для каго няма грошай

(Краснапольле, Магілеўшчына)

Краснапольскі райвыканком зусім не прызнае кодэксу законаў аб працы. Адносіны да супрацоўнікаў проста абураючыя.

Старшыня Мхыніцкага сельсавету Якубелка, прапрацаваўшы больш году, не карыстаўся адпачынкам. Зараз яго звольнілі з працы, і ён не атрымаў ні кампэнсацыі, ні выходной дапамогі.

На яго заяву аб выдачы кампэнсацыі прэзыдыум райвыканкому налажыў рэзалюцыю «ўстрымацца»

Былы загадчык Гораўскай хатычытальні, прапрацаваўшы два гады і 3 месяцы, не карыстаўся адпачынкам ні разу. Калі яго звольнілі з працы, ён не атрымаў ні кампэнсацыі, ні выхадное дапамогі.

Былы загадчык нардому, прапрацаваўшы 9 месяцаў, не карыстаўся адпачынкам і не атрымаў кампэнсацыі.

Дзелавод Навасёлкаўскага сельсавету не атрымаў ліквідацыйных пры звальненьні.

Прычыны нявыплаты належных па закону грошай—«адсутнасьць сродкаў».

Цікава запытацца ў райвыканкому, адкуль ён бярэ сродкі, каб выплачваць тэхніку штомесячна 10-20 руб. звыш стаўкі, адкуль знайшліся сродкі на выплату дадатковай дапамогі працаўнікам РВК, якія пайшлі ў адпачынак.

Жала.

Не клапоцяцца аб здароўі рабочых

Новая фабрыка—без аховы працы

РЭЧЫЦА. (Уласны кар.). Адміністрацыя новай фабрыкі «Новы Днепр» зусім забылася аб кодэксе законаў аб працы рабочых.

Фабрыка ў маі месяцы была адкрыта бяз ведама інспэкцыі працы.

У выніку, у некаторых аддзяленьнях фабрыкі няма вэнтыляцыі, адсутнічае на фабрыцы прыбіральня, вешалка і вада для піцьця.

У гэтых нездаровых умовах працуюць звыш 500 чал.

Ня зьвернута ўвага на тое, што рабочыя аўтаматычнага аддзяленьня працуюць пры тэмпэратуры 30-33 градусы.

У качагарцы таксама заўсёдны чад і невынасімая гарачыня.

Трэба гэта хутчэй упарадкаваць.

Б.

Кулакі парушаюць дагавор

Абаронім пастуха ад эксплёатацыі

(Грудзінаўка, Магілеўшчына)

Нядаўна ў памяшканьні клюбу савецкай гаспадаркі Грудзінаўка, Быхаўскага раёну, адбылася нарада пастухоў. На нараду зьявілася ...

...тухоў застаецца на паперы.

На нарадзе выявіўся цікавы факт. У саўгасе працуе садоўнік нейкі Сіман. Сам ён жыве ў Гру...

ячэек і усе жадаючыя члены Асоавіяхіму.

3. У выкананьне гэтага загадваю:

а) Усім удзельнікам паходу Кастрычнікавага раёну к 17 гадзінам 21-га ліпеня сабрацца да Кастрычнікавага райкому партыі (Савецкая, 1), дзе і будзе сфармаваны полк імя Кастрычнікавай рэвалюцыі.

б) Удзельнікам паходу Ляхаўскага раёну к 17 гадзінам 21-га ліпеня сабрацца ў садзе КІМ'у (ул. К. Маркса), дзе і будзе сфармаваны полк імя. Чырвонай арміі.

в) Удзельнікам паходу Гар. раёну сабрацца к 17 гадзінам 21-га ліпеня на пляц Парыскай Камуны, супроць АБВШ, дзе і будзе сфармаваны полк імя. Першага Мая.

4. Фармаваньне і камандаваньне палкамі ўскладаецца на наступных т. т.:

а) Палком імя Кастрычнікавай Рэвалюцыі—чл. Асоавіяхіму Уткіна Н. Н., пам па палітчастцы—Карнеева і чл. акрсавету Асоавіяхіму т. Будзулову Н. А.

б) Палком імя. Чырвонай арміі—чл. Асоавіяхіму т. Саветнікава, камісара т. Шамнура і члена акр. савету Асоавіяхіму т. Серабранскага,

в) Палком імя Першага Мая—члена Асоавіяхіму т. Уласава, пам па палітчастцы т. Чарвецкага і члена акр. савету Асоавіяхіму Палееса.

...старшыні Мен. акр. савету Асоавіяхіму т. Валаснова Н. І. і штабу пры ім з наступных асоб: ад акр. сав. Асоавіяхіму—т. т. Трусэвіча, Корабава, ад АК ЛКСМБ—Шнэйдэра, Раткевіча, для даручэньняў назначаецца т. Грыпёў.

8. Аб разьмеркаваньні стрэльбаў і патронаў камандзірам палкоў атрымаць указаньні ад галоўкіраўніка т. Валаснова.

9. Паход працягнецца з 18 гадз. 21 ліпеня да 12 г. 22 ліпеня. Усім удзельнікам паходу на адзначаны час запасьціся ядой, па магчымасьці перагатаванай вадой і рамнямі для стрэльбаў.

10. Штабам палкоў, яч. Асоавіяхіму і ЛКСМБ з атрыманьнем гэтага безадкладна прыступіць да арганізацыі выхадаў у поле.

11. Ячэйкам Асоавіяхіму прыцягнуць для ўдзелу ў паходзе начсклад запасу.

12. Ячэйкі Асоавіяхіму, ЛКСМБ ствараюць адну групу на прадпрыемстве ці ўстанове, арганізавана накіроўваюцца да месца збору па раёнах.

13. За ўсялякімі спраўкамі адносна паходу зварачацца па тэлефонах 6-57 у акрсавет Асоавіяхіму да т. Грынёва і 4-27 у АК ЛКСМБ—т. Раткевіча.

Старшыня Менскага акрсавету Асоавіяхіму і галоўны кіраўнік паходу Валасноў.

Сакратар Мен. АК ЛКСМБ—Шнэйдэр.

...іны.

Аб становішчы спраў на гэтым фронце лепш і красамоўней за ўсё гавораць лічбы.

У царскай Расіі спажывалася вялізная колькасьць алькагольных напіткаў. За адзін 1913 г. царскім урадам было выпушчана 135.800.000 вёдзер сьпірытусу. У бюджэце царскага ўраду прыбыткі ад алькагольных напіткаў займалі вельмі значнае месца, даходзячы да 1 мільярду у год і складалі каля 30 проц. усяго дзяржаўнага бюджэту.

Паглядзім, як стаіць справа з выпускам і продажам алькаголю зараз. Даныя вытворчасьці сьпірытусовых напіткаў у СССР за апошнія гады такія: у 1922-23 г. было выпушчана 84.000 вёдзер 40-градуснай гарэлкі, а ў 1926-27 г.—31.500.000 вёдзер. Мінулы год, такім чынам, даў менш ¼ колькасьці гарэлкі, выпушчанай у 1913 г.

Але трэба прыняць пад увагу, што апрача гарэлкі выпускаецца яшчэ каля 20 мільёнаў вёдзер піва, што насельніцтва царскай Расіі склада-

3 р. 79 кап.

Але і ў нашай рэспубліцы мы бачым за апошні год павялічэньне выпрацоўкі і спажываньня алькаголю. Паводле даных ЦСУ БССР, у 1925-26 г. было выпушчана 254.000 вёдзер гарэлкі, а ў 1926-27 г. ужо 540.000 вёдзер. Апрача гэтага выганяецца вялізная колькасьць самагону—каля 3.350.000 бутэлек у год, на што затрачваецца каля 2½ мільёнаў пудоў хлеба ў год і 1½ мільёны бульбы.

Цікавыя лічбы росту колькасьці судовых спраў па злачынствах, калі значная частка апошніх здараецца ў п'яным стане. Так, у першай палове 1926 г. у судовыя ўстановы Беларусі паступіла 384 справы па хуліганстве, у другой палове таго-ж году 841 справа, а ў першай палове 1927 г.—1941 справа.

Павялічваецца і расьце колькасьць прагулаў і няшчасных выпадкаў на прадпрыемствах. Паводле даных Наркампрацы БССР, у 1925 г. зарэгістравана 520 няшчасных выпадкаў на прадпрыемствах, а ў 1926 г. лік няшчасных выпадкаў дасягае 1.204—больш чым у два разы.

Такі-ж малюнак наглядаецца і ў здаровага. Толькі агульнымі сіламі можна будзе паступова выганяць алькагалізм з нашага быту. Наш урад прымае рад мер для барацьбы з алькагалізмам (абмежаваньне продажу сьпірытусовых напіткаў, забарона іх у клюбах, тэатрах і інш. культасьветных установах, рашэньне аб спыненьні росту выпуску сьпіртных напіткаў і г. д.) Але рацыянальная барацьба з алькагалізмам зможа быць праведзена толькі пры падтрыманьні ўраду шырокімі працоўнымі масамі.

Трэба абвясьціць бязьлітасную вайну бытавым алькагольным перажыткам—выгнаць сьпірытусовыя напіткі са сьвят, зрабіць сьвяты сухімі, цьвярозымі, з усякіх сямейных і грамадзкіх урачыстасьцяй, выпускаў, спатканьняў, провадаў і г. д. і г. д.

Трэба павесьці рашучую барацьбу з гарэлкаю ў быце, зрабіць п'яніцу сымбалем адсталасьці, някультурнасьці, грамадзкае ганьбы. Выганяючы алькагалізм з быту, трэба даць замест яго разумныя забавы, арганізаваць правільны, здаровы адпачынак.

Г.

да пастуху. На нараду зьявілася 18 падросткаў, якія пасуць жывёлу ў латыскай калёніі.

З усіх 18 чалавек 14 заявілі, што яны амаль што з самае вясны не атрымліваюць выходных дзён, не атрымліваюць штомесячна зарплаты і г. д. Нават на нараду яны прышлі самавольна, наймальнікі ім казалі, што «ўзімку адгуляецеся, а цяпер трэба працаваць».

Дагавары большасьцю ўласьнікаў ня выконваліся. Ахова працы пас-

...дзіпаўцы, а сям'я яго займаецца сельскай гаспадаркай у латыскай калёніі. І вось гэты Сіман эксплёатуе трох батракоў. На двух з іх ён заключыў дагавары, а на трэцяга і ня думаў. Ён таксама не прызнае выхадных дзён, ня выплачвае акуратна зарплаты і г. д.

Райком саюзу сельска-гаспадарчых і лясных рабочых павінен дабіцца поўнага выкананьня дагавароў.

А. Новыш.

Крыніца заразы

(Халадзільнік МЦРК)

Па першай вуліцы Лекерта, № 18, знаходзіцца церабкопаўскі халадзільнік. Там разьбіраюцца сьвіныя тушы і перагапляецца тлушч.

Чыстата ў памяшканьні «ўзорная»; рабочыя падобны да камінароў—спэцвопратка на іх чорная ад бруду; у самым памяшканьні вільготна, брудна; на падлозе цэлыя патокі вады. Да катла з тлушчам нельга падыйсьці—трэба адзець процігаз.

Сьвіное мяса часта валяецца на бруднай падлозе і потым прадаецца спажыўцу.

Санітарнай камісіі і інспэкцыі працы трэба зірнуць у халадзільнік. Ёсьць там што пабачыць. Бачыўшы

Рэарганізацыя сыстэмы сельска-гаспадарчай каапэрацыі

(У парадку пастаноўкі пытаньня)

Сыстэма сельска-гаспадарчай каапэрацыі зьяўляецца сыстэмай надзвычайна складанай; нізавая яе сетка падзяляецца на некалькі спэцыяльных відаў.

Саюзныя арганізацыі—як акруговыя саюзы, так і Белсельсаюз, да гэтага часу зьяўляюцца унівэрсальнымі, якія павінны абслугоўваць усе гэтыя спэцыяльныя віды першапачатковай сеткі.

І калі да гэтага часу саюзы з гэтай задачай спраўляліся надзвычайна дрэнна і не маглі абслужыць спэцыяльныя віды, як належыць,—дык у сучасны момант, дзякуючы надзвычайна бурнаму росту першапачатковай сеткі, яны ўжо зьяўляюцца нават тормазам у далейшым разьвіцьці паасобных відаў сель.-гас. каапэрацыі.

Цяпер паўстае востра запытаньне аб тым, што трэба тэрмінова прыступіць да рэарганізацыі сыстэмы сель.-гас. каапэрацыі. Неабходна арганізаваць спэцыяльныя саюзы у тых галінах сельскай гаспадаркі, нізоўка якіх ужо выстарчальна разгарнула сваю працу.

У розных раёнах Савецкага Саюзу, асабліва ў РСФСР, спэцыялізацыя сель.-гас. каапэрацыі настолькі разьвілася, што будуюцца спэцыяльныя саюзы нават па асобных культурах паляводзтва. Мы лічым, што такія арганізацыйныя формы ня зусім адпавядаюць таму кірунку працы, які павінен быць палажан у аснову каапэрацыйнай сыстэмы БССР.

Мы лічым, што ў нас, у БССР, сыстэма сель.-гас. каапэрацыі пры яе рэарганізацыі павінна будавацца па асобных галінах сельскай гаспадаркі, а не па асобных культурах паляводзтва, як гэта праводзіцца ў некаторых раёнах РСФСР.

Па нашай думцы, можна пада-вацъ сельскай каапэрацыі ў тым ці іншым раёне ў паляводзтве спэцыяльны ўхіл (напр., ільнаводчы, бульбяны), але гэта яшчэ зусім ня значыць, што гэты каапэратыў трэба абавязкова называць ільнаводчым, або бульбяным. Ён у сваёй працы па частцы збыту мог-бы быць зьвязан толькі з купляй і продажам ільну, але ў вытворчай працы, што нам асабліва патрэбна у сыстэме сель.-гас. каапэрацыі, як сыстэме вытворчай каапэрацыі,—яго работа зьвязваецца з усёй галінай паляводзтва сельскай гаспадаркі, гэта значыць, трэба даць селяніну крэдыт, машыны, насеньне, угнаеньне і г. д.

З пабудовай спэцыяльнага каапэратыву з тым ці іншым ухілам, на аснове паасобнай культуры паляводзтва, нам прышлося-б перадаваць яму крэдытныя і збытавыя функцыі; гэтым самым бяз усякай мэты ліквідаваць ужо там існуючы крэдытны каапэратыў, бо ён стаў-бы непатрэбным.

А таму, нам здаецца, больш будзе правільнай такая пастаноўка пытаньня, што мы павінны спэцыялізаваць працу нашага крэдытна-сельска-гаспадарчага таварыства па раёне і даць такі кірунак у яго рабоце, каб ім аддавалася ўся ўвага на тую культуру, якая ў раёне пераважвае. Дзеля таго, каб разьвіць гэту культуру, павінны быць скарыстаны ўсе сродкі вытворчасьці, а таксама ўся каапэрацыйная, вытворчая і агракультурная дзейнасьць таварыства павінна быць пабудавана і прыстасавана так, каб яна спрыяла разьвіцьцю гэтай культуры.

Каб выявіць, якія спэцыяльныя віды сельска-гаспадарчай каапэрацыі ў нас, па нашай думцы, патрэбна будаваць, мы спынімся на суадносінах паасобных галін у сельскай гаспадарцы БССР, якія ў ёй ёсьць у сучасны момант.

Паводле даных Дзяржпляну, існуюць наступныя процантныя суадносіны паасобных галін сельскай гаспадаркі: палаводзтва—52,5 проц. гародніцтва—3,7 проц. садоўніцтва—1,6 проц., пчалярства—0,1 проц., лугаводзтва—12,4 проц., рыбацтва—0,7 проц., жывёлагадоўля—29 проц.

Гэтыя лічбы гавораць аб тым, што ў сельскай гаспадарцы БССР ёсьць тры асноўныя галіны, у якіх павінны быць пабудаваны спэцыяльныя сыстэмы сельска-гаспадарчай каапэрацыі—галіна паляводзтва, якая, па нашай думцы, можа абслугоўвацца сельска-гаспадарчымі крэдытнымі т-вамі, галіна садоўніцтва, гародніцтва і пчалярства, у якой павінна быць пабудавана спэцыяльная сыстэма. Усе віды першапачатковай каапэрацыі ў гэтых галінах гаспадаркі павінны быць спэцыяльнымі, але іх, па іх сумежнасьці працы, павінен аб'яднаць адзін саюз.

Трэцяя галіна сельскае гаспадаркі—гэта жывёлагадоўля, якая па сваёй таварнасьці ў БССР зьяўляецца самай галоўнай.

І, нарэшце, апошні від сель.-гас. каапэрацыі (хоць ён на сваім значэньні зьяўляецца нават першым, але ён выцякае з дзейнасьці другіх відаў сель.-гас. каапэрацыі)—гэта **калектыўныя гаспадаркі, у якія ўваходзяць камуны, арцелі, таварыствы па супольнай апрацоўцы зямлі**. Па нашай думцы, у саюзныя аб'яднаньні гэтых арганізацый, як падрыхтоўчую ступень непасрэдна да калгасу, павінны ўваходзіць машынныя і мэліярацыйныя таварыствы.

Прымаючы за падставу ў далейшым такі арганізацыйна-гаспадарчы кірунак працы сыстэмы сельска-гаспадарчай каапэрацыі, мы лічым неабходным рэарганізацыю гэтай сыстэмы, якая ўжо пачата ў гэтым годзе, скончыць на працягу наступнага апэрацыйнага году.

Такі тэмп рэарганізацыі выклікаецца тым, што трэба забясьпечыць, папершае, бесьперабойную працу нізавое сеткі, захаваўшы бесьперабойнае кіраўніцтва, а таксама і гаспадарча-апэрацыйнае абслугоўваньне яе і, падругое, ухіліцца ад разрыву ў працы паасобных сыстэм сель.-гас. каапэрацыі.

Сыстэма сель.-гас. каапэрацыі павінна быць надалей рэарганізавана ў такім выглядзе:

1. **Калектыўныя гаспадаркі.** Калектыўны рух у БССР за апошні год прыняў ужо вялікія разьмеры. Дзеля таго, каб гэтым рухам правільна кіраваць, а таксама забясьпечыць нармальнае абслугоўваньне калгасных гаспадарак, трэба, папершае, правільна пабудаваць арганізацыйна гэту справу, а падругое, мець належны апарат, які-б мог абслугоўваць калектыўныя гаспадаркі.

У сучасны момант калектыўныя гаспадаркі складаюць каля 800 адзінак, сюды-ж павінны быць уключаны машынныя і мэліярацыйныя таварыствы, якія таксама складаюць каля 1.200 адзінак.

Мы лічым, што неабходна ўжо ў гэтым годзе рэарганізаваць цэнтральную сэкцыю калгасаў пры Белсельсаюзе **ў Беларускі саюз калектыўных гаспадарак**, вылучыўшы гэту справу з Белсельсаюзу. На працягу будучага апэрацыйнага году трэба рэарганізаваць усе сэкцыі калгасаў пры акрсельсаюзах у самастойныя саюзы.

Такім чынам, сыстэма калектыўных гаспадарак будзе арганізавана, як сыстэма самастойная з трох ступеней.

Другі спэцыяльны від сель.-гас. каапэрацыі—гэта **малочна-жывёлагадоўчая каапэрацыя**.

У РСФСР гэта галіна гаспадаркі падзелена на тры віды каапэрацыі:—малочная, на чале з Маслацэнтрам, жывёлагадоўчая, на чале з жывёлагадоўчым саюзам і птушкаводная, на чале з птушкаводсаюзам.

Мы лічым, што ў нас гэта справа павінна быць аб'яднана ў адзіную малочна-жывёлагадоўчую спэцыяльную сыстэму.

Нізавая сетка павінна быць спэцыялізавана па асобных відах жывёлагадоўлі. Далей павінны быць пабудаваны акруговыя саюзы малочна-жывёлагадоўчай каапэрацыі, якія аб'яднаюць малочную, жывёлагадоўчую і птушкаводную справу і павінны весьці працу ў гэтай галіне па збыце і забесьпячэньні (збыт малака, мяса, скурсырцу, шчаціны, пушніны, яек і інш.).

Усю справу збыту і забесьпячэньня трэба перадаць з унівэрсальных саюзаў паступова, па меры абхопу гэтай працы гэтым спэцыяльным саюзам. Яны-ж павінны кіраваць работай па пераапрацоўцы малака.

Для аб'яднаньня іх дзейнасьці і агульнага кіраваньня працай гэтага віду каапэрацыі павінен быць арганізаваны **Беларускі Цэнтральны Малочна-Жывёлагадоўчы саюз.**

Гэта пытаньне ўжо вырашана, як у каапэрацыйным, так і ў савецкім парадку, і ў гэтым годзе ўжо арганізаваны акруговыя саюзы ў чатырох акругах—Гомельскай, Магілеўскай, Віцебскай і Менскай, а таксама і Цэнтральны Малочна-Жывёлагадоўчы Саюз. У іншых акругах трэба будзе, па меры патрэбнасьці, таксама арганізаваць акруговыя саюзы.

Трэці від спэцыяльнай каапэрацыі—гэта **садоўніцтва і гародніцтва**, куды ўваходзіць пчалярства.

Гэты від каапэрацыі павінен будавацца наступным чынам: першапачатковая сетка—гэта садова-гародніцкія таварыствы з буйным раёнам дзейнасьці, потым у тых акругах, дзе садоўніцтва і гародніцтва шырока разгорнуты, арганізуюцца акруговыя саюзы садова-гародніцкай каапэрацыі, якія часова будуць уваходзіць у Белсельсаюз і будуць яму падпарадкаваны.

У Белсельсаюзе гэта справа павінна быць вылучана ў асобны аддзел, каб яе лепш наладзіць.

У будучым, калі будуць пабудаваны саюзы ў некалькіх акругах, паўстане пытаньне і аб арганізацыі **Беларуска гаСадова-Гародніцкага Саюзу.**

З вылучэньнем усіх гэтых спэцыяльных галін працы з унівэсальнай сыстэмы саюзаў сель.-гас. каапэрацыі, Белсельсаюз і цяпер існуючыя акрсельсаюзы будуць мець галоўнай сваёй задачай забесьпячэньне насельніцтва сродкамі сель.-гас. вытворчасьці (машынамі, прыладамі, насеньнем, штучным угнаеньнем і г. д.), а таксама збыт прадуктаў паляводзтва. Яны будуць сваю працу праводзіць праз сель.-гас. крэд. т-вы, у іх-жа будуць уваходзіць і ўсе іншыя таварыствы, зьвязаныя з паляводзтвам, насеньнем і г. д.

З вылучэньнем усіх гэтых спэцыяльных відаў працы з унівэрсальных акруговых саюзаў апарат іх павінен будавацца ў такім напрамку, каб акруговы сель.-гас. крэд. саюз мог праводзіць крэдытныя функцыі. Паступова ім трэба будзе перадаць усе крэдытныя функцыі, ліквідаваўшы акруговыя таварыствы сельска-гаспадарчага крэдыту.

Гэтым мы, папершае, патанім працу крэдытнага апарату ў акругах і, падругое, ліквідуем той рознабой у кіраўніцтве сельска-гаспадарча-крэдытнымі таварыствамі, які існуе ў сучасны момант.

Цяпер аб самым цэнтральным каапэрацыйным апараце, аб яго ўвязцы і далейшым напрамку працы.

Саюзы калектыўных гаспадарак як цэнтральны, так і акруговы, ніякіх апэрацыйных функцый не вядуць, яны вядуць толькі арганізацыйна-тэхнічнае абслугоўваньне калектыўных гаспадарак, аказваюць ім юрыдычную дапамогу па дырэктывах ураду і каапэрацыйных цэнтраў, наогул ведаюць справай калектывізацыі сельскай гаспадаркі. Збыт і забесьпячэньне калектыўных гаспадарак яны праводзяць праз спэцыяльныя віды сель.-гас. каапэрацыі на дагаворных падставах.

Што-ж датычыць другіх спэцыяльных відаў сель.-гас. каапэрацыі, то яны сваю працу праводзяць як апэрацыйна-гаспадарчую, так і арганізацыйную—самастойна.

Для агульнага кіраўніцтва ўсёй супольнай працай спэцыяльных відаў сель.-гас. каапэрацыі, а таксама і для пляnaваньня іх работы павінен быць арганізаваны Саюз Саюзаў Сельска-Гаспадарчай каапэрацыі.

Вось, прыблізна, як павінна быць арганізавана, па нашай думцы, сыстэма сельска-гаспадарчай каапэрацыі.

Такое арганізацыйнае становішча, а таксама і гаспадарчыя суадносіны паміж паасобнымі відамі дадуць магчымасьць у далейшым весьці працу па каапэраваньні і калектывізацыі сельскай гаспадаркі супольна з усімі відамі сель.-гас. каапэрацыі.

Гэта пытаньне намі ўжо, прыблізна, распрацавана і ўносіцца ва ўрадовыя ўстановы. Але ў сувязі з тым, што, на наш погляд, гэта пытаньне надзвычайна важнае, яно павінна быць абгаворана больш шырокім колам як саміх каапэрацыйных працаўнікоў, так і іншых зацікаўленых устаноў, а таксама шырокай каапэрацыйнай грамадзкасьці.

З гэтай мэтай мы і лічым неабходным вынесьці гэтае пытаньне на шырокае абгаварэньне ў нашым друку.

Аксючыц.

Па Савецкай Беларусі

Антысэмітызм і п'янства ў Чашніках

Зьняты з працы сакратар рай-кому і старшыня РВК

(Ад нашага віцебскага карэспандэнта)

Абсьледваньне Чашніцкай партарганізацыі выявіла рад хворых зьявішч, якія назіраліся сярод верхавінкі—некаторых кіраўнікоў. Неабходна адзначыць, што гэтыя нездаровыя зьявішчы не зрабілі ўплыву на асноўную масу арганізацыі, якая засталася здаровай.

Дзякуючы пасыўным адносінам партыйных работнікаў, расквітаў антысэмітызм на фабрыцы паперы «Чырвоная Зорка». Чашніцкі райком ня прымаў ніякіх мер да зьнішчэньня хворых зьявішч, якім адбываліся на фабрыцы і аб якіх было вядома ўсім. На фабрыку, напрыклад, прымаліся на працу заможныя сяляне, а беспрацоўных членаў саюзу ня прымалі. Яўрэяў на фабрыку прынцыпова ня прымалі. Загад, у якім было напісана аб прыёме на працу яўрэя Плаўніка, быў сарваны са сьцяны загадчыкам вытворчай часткі Трацэўскім.

Абсьледваньне выявіла, што некаторыя працаўнікі райкому займаліся сыстэматычным п'янствам. Спрацаванасьці ў райкоме ня было. Пытаньні часта вырашаліся асабіста сакратаром райкому Кенсманам.

Крытыка і самакрытыка ў раёне ня былі разгорнуты, ня глядзячы на тое, што радавыя партыйцы адзначалі недахопы ў працы.

Бюро Віцебскага акругкому і АКК, азнаёміўшыя з вынікамі абсьледваньня, запрапанавала Чашніцкаму райкому склікаць партканфэрэнцыю, на якой заслухаць даклад камісій акругкому і АКК, а таксама абмеркаваць пытаньне аб замене некаторых таварышоў, якія ўваходзяць у склад бюро Чашніцкага райкому.

Пастаноўлена вызваліць ад работы сакратара Чашніцкага райкому КП(б)Б Кенсмана. Зьнімаецца таксама з работы старшыня Чашніцкага райвыканкому Квятвоўскі. Дырэктару фабрыкі «Чырвоная Зорка» пастаноўлена вынесьці вымову за нячулыя адносіны да прапаноў рабочых і за парушэньне клясавай лініі пры найме рабочых.

У Чашніцкі раён выяжджае партгройка, якая на месцы разгледзіць пытаньне аб прыцягненьні да адказнасьці некаторых партыйцаў, якія вінаваты ў дапушчэньні гэтых нездаровых зьявішч. Б—ч.

Электрыфікацыя мяст. Глуск

БАБРУЙСК. (Уласны кар.). Распачынаюцца электра-мантажныя работы па электрыфікацыі м. Глуск. На пашырэньне Глускай электрастанцыі і электрыфікацыю мястэчка ў гэтым годзе будзе выдаткавана 16.000 руб. Пры электрастанцыі будзе пабудавана новая плаціна.

Пабудова заводу павідла

БАБРУЙСК. (Уласны кар.). Сельска-гаспадарчая арцель «Арбэйт» (Бабруйскі раён) распачынае пабудову магутнага заводу па вырабе павідла. За сэзон (5 тыдняў) заводам будзе звараца каля 2000 пуд. павідла.

Павялічэньне зімовага кліну

БАБРУЙСК. (Уласны кар). Зімовы клін мяркуецца сёлета павялічыць на 16.000 гэктараў за лік плошчы загінуўшых пасеваў увесну. Сельска-гаспадарчай кааперацыі адпускаецца 40 тысяч руб. кароткатэрміновага крэдыту на патрэбы асеньняй пасеўнай кампаніі.

Пажар на заводзе „Лесраб“

БАБРУЙСК. (Ул. кар.). На днёх узьнік вялікі пажар на лесавым

Вылучэньне рабочага на адказную працу

ГОМЕЛЬ. (Уласны кар.). Прэзыдыум Гомельскага акрвыканкому назначыў загадчыкам камгасу былога ліцейшчыка заводу „Двигатель Революции“ тав. Каровіна. Спачатку кандыдатура тав. Каровіна абмяркоўвалася на сходзе беспартыйных рабочых і партыйцаў.

ВЕСТКІ З МЕСЦ

— ЗА ЎТОЙВАНЬНЕ 17 ДЗЕСЯЦІН пахаці гр. Вайцахоўскі С., Смалявіцкага раёну (Меншчына), аштрафаваны на 600 рублёў; Шэршан Р.—на 500 руб.; Губар Ар., Дзяркач А. і Скуратовіч Ю.—па 150 руб. кожны, Тоўсьцік А.—на 75 руб. Усе аштрафованы за ўтойваньне аб'ектаў абкладаньня. (Наш сэлькор С. Нортман).

— ЗЕМЛЯЎПАРАДКАВАНЬНЕ НА ПАПЕРЫ праводзіцца ў вёсцы Лошыца, Нова-Дворскага сельсавету (Меншчына). Гэта пытаньне сялянамі ўзьнята яшчэ ў 1925 г. Калі будзе праведзена землеўпарадкаваньне?—пытаюць сяляне. (Наш сельнор А. П.).

— 98 ПРОЦАНТЫ насельніцтва вёскі Лошыца, Самахвалавіцкага раёну (Меншчына), ліквідавала сваю няпісьменнасьць. З бягучага году лікпункт пераходзіць у вячэрнюю школу сялянскай моладзі. (Наш сельнор П).

— РАЗЬБІРАЮЦЬ СЬЦЕНЫ каменнага памяшканьня ў саўгасе „Серп“,

МЕНСК

Уручэньне штандару ад ЦВК Менскай камандзе фізкультуры

Да ўсесаюзнае нарады рабсель-employed

19-га ліпеня пры АПА Менакругкому створана камісія для падрыхтоўкі да ўсесаюзнай рабселькораўскай нарады. Камісія зоймецца праверкаю выкананьня партыйных дырэктыў па рабселькораўскім руху. Гэта-ж камісія павінна будзе падрыхтаваць да IY-й усесаюзнай нарады рабселькораў пытаньні аб ваянізацыі насьценгазэт, аб уцягваньні жанчын у рабселькораўскія гурткі і насьценгазэты, улічыць практыку друкаваных насьценгазэт па прадпрыемствах, правесьці праз насьценгазэты агляд масавай работы па прадпрыемствах і зрабіць адпаведныя вынікі па пытаньні аб беларускіх нацыянальных асаблівасьцях сярод рабселькораўскага руху.

Намячаецца скліканьне агульнагарадзкога сходу рабкораў, рэдкалегій насьценгазэт, вайскораў, насьценкораў разам з апоргамі ячэек і старшынямі культкамісій. Рыхтуюцца таксама да арганізацыі акруговай выстаўкі насьценгазэт.

Заразьлівыя захворваньні ў г. Менску

За тыдзень з 1-VII па 8-VII па г. Менску зарэгістравана 62 інфэкцыйных захворваньняў (супроць 83 за папярэдні), у тым ліку: брушны тыфус—1(0), паратыфус—3(0), шкарлятына—6(2), дыфтэрыя—1(3), водра—8(12), грып—55(54), трасца—1(1), рожа—3(1), коклюш—4(6).

З 9-VII па 16-VII зарэгістравана 38 захворваньняў, у тым ліку: брушны тыфус—2(1), паратыфус—3(3), шкарлятына—4(6), грып—22(35), коклюш—6(4).

У прэзыдыуме Менскага гарсавету

Асьвятленьне рабочых акраін

Прэзыдыум гарсавету прызнаў неабходным працягнуць праводку электраасьвятляючае лініі па Койданаўскім тракце да аэрадрому. Гэтыя работы будуць выкананы Эльводам у бягучым годзе за рахунак крэдытаў будучага году.

Гарсавет—шэф №-га артпалка

Гарсавет пастанавіў прыняць шэфства над №-м артпалком. Па прынядцьці шэфства, №-му палку будзе паднесен сьцяг. Гарсавет пастанавіў выдаваць падшэфнай часьці 75 руб. кожны месяц на культпатрэбы. На сродкі гарсавету будзе адрамантавана лазьня для абслугоўваньня чырвонаармейцаў падшэфнага палка.

Для прыняцьця шэфства гарсавет выедзе ў лягеры. На ўзмацненьне харчаваньня ў дзень прыняцьця шэфства, гарсавет адпусьціў 250 р.

Новы дом для біржы працы

Гарсавет прызнаў неабходным пабудаваць новы бэтонны дом пад памяшканьне для біржы працы. Гарсавет зьвярнуўся з просьбаю ў СНК аб тым, каб правесьці пабудову новага дому па бюджэце Наркампрацы.

Зьняцьце з работы за п'янства

Прэзыдыум Менскага гарсавету пастанавіў зьняць з работы сакратара 1-га прыгараднага сельсавету Шышкіна за сыстэматычнае п'янства і хуліганства.

Новая газэта—„Беларускі Батрак“

25-га ліпеня выходзіць першы нумар масавай батрацкай газэты „Беларускі Батрак“. Газэта выдаецца цэнтральным праўленьнем саюзу сельгасрабочых Беларусі і будзе выходзіць два разы ў месяц. Тыраж газэты—8.000 экз.

Укамплентаваньне прафтэхшкол

У БССР зараз існуе 20 прафтэхшкол з 5-і 7-гадовым курсам навучаньня і 9 вучэбна-практычных майстэрань. У бягучым годзе ў 13 прафтэхшкол сямігадовага тыпу будзе прынята 650 чал., у іншыя—285 чал. У практычныя майстэрні будзе прынята 270 чал.

Выстаўка сабак

Саюзам паляўнічых у садзе працасьветы арганізуецца выстаўка сабак усіх парод: паляўнічых, вартавых, кватэрныя і інш. Выстаўка працягнецца два дні 21 і 22 ліпеня. 22 ліпеня а 1-й гадзіне дня, у нядзелю, адбудзецца дэманстрацыя сабак-ішчэек па выпрацаванай праграме.

Уручэньне штандару ад ВСФКБ Гомельскай камандзе фізкультуры

Хуліганскі напад на старшыню заўкому Хлебазаводу

Учора хуліган Боцік з нажом у руках накінуўся на старшыню заўкому Хлебазаводу тав. Штэйнгарта і прадстаўніка моладзі тав. Нісэнбаума. Тав. Штэйнгарт паранен нажом у руку, Нісэнбаум у плячо. Нісэнбаум быў накіраван у больніцу ў цяжкім становішчы.

Гэты абураючы выпадак хуліганства адбыўся пры наступных умовах. Учора на завод з адносьнікам біржы працы прышлі трое вучняў, сярод іх быў і Боцік, які нядаўна вышаў з папраўчага дому.

Ведаючы Боціка, як хулігана, тав. Штэйнгарт адмовіўся прыняць яго на работу. У адказ на гэта Боцік няпрыкметна схапіў фінскі нож і параніў ім тав. Штэйнгарта ў руку. Прадстаўнік моладзі тав. Нісэнбаум хацеў дапамагчы параненаму т. Штэйнгарту. Тады Боцік нанёс другі ўдар нажом Нісэнбауму ў плячо.

Хуліган затрыман.

За дзень

— НОВЫЯ ПРАФТЭХШКОЛЫ. Наркамасьветы адкрывае ў гэтым годзе дзьве новыя прафтэхшколы: у Полацку—па вывучэньні агнятрывалага будаўніцтва і ў Скрыгалаве, Мазырскае акругі,—па вывучэньні балотных культур. У новыя прафтэхшколы будзе прынята 80 чал.

— ПОЖАРНЫ АЎТАМАБІЛЬ ДЛЯ МЕНСКУ. У Белдзяржгандаль прыбыў выпісаны для Менскай пажарнай каманды з Нямеччыны пажарны аўтамабіль фірмы „Бэнц“.

Здарэньні

«Атаман беспрытульных»

Крымвышукам затрыманы

ШАХМАТЫ

№ 255

21. VII. 1928 г.

Пад рэдакцыяй Р. К. Шукевіча-Трацьцякова

Міжнародны конкурс „Зьвязды“

Задача № 14

М. І. КАЛАШНІКАВА.

(Ахтырка, Харкаўскай акругі)

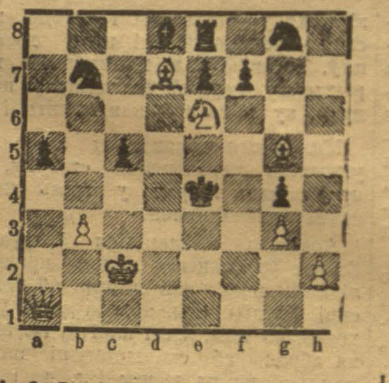

Б: Крс2, Фа1, Cd7 і g5, Ке6, пп: b3, g3 і h2... (8)

Ч: Кре4, Ле8, Cd8, Kb7 і g8, пп: a5, c5, e7, f7 і g4... (10)

Мат у тры хады.

Становішча партыі пасля 19... Фf6—f5!!

Тышлер

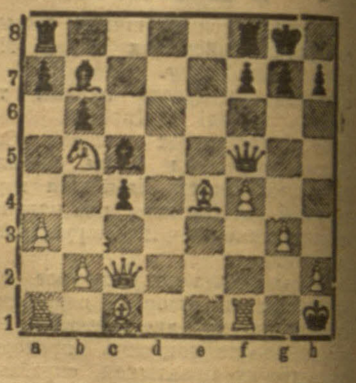

Юр'еў

Нязвычайная зьвязка слана e4, для практычнай партыі

Г. Тышлер нарадзіўся ў мястэчку Славатычы, Холмскай губ. у рабочай сям'і. У шахматы Тышлер пачаў гуляць з 9 год. Першае сур'ёзнае „хрышчэньне“ ён меў у 1922 г. у чэмпіянаце г. Менску, дзе і заваяваў II катэгорыю (7-мы прыз).

У 1926 г. ён заваяваў чэмпіянат Віцебску. У 1927 г., дабіўшыся значнай перавагі супроць Гэймана, Сіліча і Блюмбэрга, у канцы чэмпіянату прагуляў слабым гулякам і пяршынства захапіў найбліжэйшы канкурэнт Сіліч. Чэмпіянат Віцебску бягучага году зноў заваяваў Тышлер (+18 з пал. з 20) і атрымаў годнасьць чэмпіёна гораду.

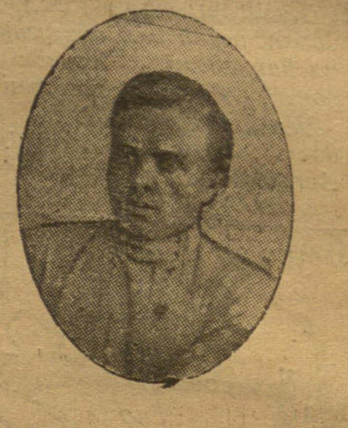

т. ТЫШЛЕР

У чэмпіянаце Беларусі Тышлер з-за выпадковага пройгрышу Сташэўскаму не заняў першага месца і падзяліў з Блюмбэргам другое і трэцяе.

У апошніх камандных спаборніцтвах СФК у 1927 г. ён таксама атрымаў найлепшы вынік (90 проц. выйгр. партый).

Усебаковы агляд посьпехаў Тышлера сьведчыць, што ён зьяўляецца вельмі небясьпечным канкурэнтам у будучым чэмпіянаце Беларусі.

Грамадзкая праца яго наступная: 3 гады нязьменна працуе сакратаром шах.-шаш. сэкцыі Віцебскага АСФК, рэдагуе ш.-ш. аддзел у газ. „Заря Запада“ і інструктуе ш.-ш. працу ў прафсаюзах.

Ніжэй мы прыводзім адну з лепшых яго партый, згуляную ў Маскве ў 1927 г. на спаборніцтвах каманд СФК.

Індзейская партыя

Белыя—Юр'еў (Ленінград). Чорныя Тышлер (БССР).

1. Kg1—f3, e7—e6. 2. d2—d4, Kg8—f6. 3. c2—c4, b7—b6. 4. g2—g3, Cc8—b7. 5. Cf1—g2, d7—d5. 6. Kf3—e5, Cf8—d6. 7. 0—0, 0—0. 8. Kb1—c3, Kb8—d7. 9. f2—f4, c7—c6 хітры ход: Тышлер хоча выклікаць ход белых e3—e4. 10. e3—e4, c6—c5. 11. Ke5:d7, Kf6:d7. 12. Kc3—b5, Cd6—e7. 13. e4:d5, e6:d5. 14. Kpg1—h1. 15. d4:c5, Ce7:c5. 16. a2—a3, Kf6—e4. 17. Фd1—c2. Фd8—f6. Пачатак эфэктнай камбінацыі. Пакуль што пагроза K:g3+ і ФKh6 18. Cg2—f1, d5:c4!! Юр'еў разьвёў рукамі, лічыць што дарма аддаецца фігура і бярэ яе, але далей. 19. Cf3:e4 20. Kb5—c3, Ла8—e8. 21. Лf1—e1, Ле8:e4 22. Kc3:e4, Ла8—e8! 23. g3—g4, Ле8:e4 Юр'еў здаўся. Надзвычайна добры заключны ўдар.

Вечар шахматнай задачы

Заўтра а 7 гадзіне ўвечары ў садзе «Прафінтэрн» адбудзецца агульна-гарадзкі вечар шахматнай задачы. Праграма вечару: лекцыя аб шахматнай паэзіі, разгляд нарысу праф. І. Галумбэрыка „Чорная каралева“, конкурсы разьвязаньня задач і інш. Просьба прыносіць з сабою гульні і дошкі.

МАТЧ ЗА ШАХМАТНАЕ ПЯРШЫНСТВА СССР паміж Ф. П. Багатырчуком і А. П. Раманоўскім адбудзецца ў кастрычніку месяцы бягучага году ў Маскве. Матч будзе вельмі напружаным і цікавым.

Папраўка

У зьмешчанай у апошнім «Шах. аддзеле» задачы № 12 М. Штэйна трэба на e2 даставіць чорную пешку, бо, як паведамляе аўтар, без яе маецца пабочнае разьвязаньне.

СУД

узьнік вялікі пажар на лесавым заводзе прамысловай арцелі «Лесраб» (Глускі раён). Дзякуючы дапамозе сялянства вёсак Чорны Брод і Ратмерычы адратавана ад агню на 30.000 руб. лесаматар'ялаў жыльлёвай кааперацыі.

Укамплектаваньне мэдпунктаў

БАБРУЙСК. (Уласны кар.). У сучасны момант усе мэдпункты Бабруйскае акругі ўкамплектаваны дактарамі і акушэркамі.

Сьмілавіцкага раёну (Меншчына), па загадзе загадчыка саўгасу, бо апошняму не падабаецца, што каменныя сьцены был. бровару стаяць у самым вакне. Гэта памяшканьне рабочыя меркавалі адрамантаваць пад лазьню. (Наш сельнор Праежджы).

— 400 ПУДОЎ ЖЫТА ПРАДАЎ ПРЫВАТНІКУ загадчык саўгасу імя Анцыловіча, Самахвалавіцкага раёну (Меншчына). Гэта было ў часе хлебазагатовак. Трактар загадчык дае не беднаце, а заможнікам. Хто зьверне ўвагу на такога загадчыка. (Наш сельнор П-ў).

На плацы Волі ў часе зачыненьня спартакіяды.

цы «Хвост». За апошні час хвост з падабранай ім шайкай з бяспрытульных зрабіў рад пакраж у г. Менску. Шайкай абакрадзены буднi ў гарадзкім садзе і тры кіёскі Белпасрэдрабісу.

Спэц па «прымусах». Крымвышукам затрыман злодзей Бліштэйн С. спэцыялісты па пакражы „прымусаў“ з кватэр.

Затрыманьне зладзеяў-рэцыдывістых. Крымвышукам затрыманы вядомыя злодзеі—рэцыдывістыя Глезер і Місьнівец, якія зрабілі вялікую пакражу ў гр-на Бычышча па Радзінскай вул., № 48. Выкрытыя рэчы вернуты ўласьнікам.

шыні прамыслова-кааперацыйнай арцелі мэталістых «Матор» Ісаку Кільфіну выканаўчы ліст нарсуду 1-га вучастку, паводле якога Аксэнкругу, згодна пастановы суду, належала атрымаць ад арцелі «Матор» 145 р.

Кільфін пакруціў у руках некалькі раз выканаўчы ліст, трохі падумаў і сказаў:

Ведаеце што, грошай у нас зараз няма. Мы вам дамо сёньня чэк на 80 р. у „Сампрамкрэдыт“, а 65 руб. вы атрымаеце ў наступны раз. Вось вам на іх расьпіска.

Нічога не падазраючы, Аксэнкруг атрымаў чэк, расьпіску і ў сваю чаргу расьпісаўся ў тым, што атрымаў ад Кільфіна ўсе грошы.

Але «Сампрамкрэдыт» грошай па чэку ня выдаў, бо апошні ня быў належным чынам аформлены. Калі назаўтра Аксэнкруг зноў прышоў да Кільфіна і, вярнуўшы яму чэк, па-

дробныя кавалкі і заявіў:

— Нічога табе я ня вінен. Мы ўжо разьлічыліся. У мяне ёсьць расьпіска, можаш ісьці.

— Як-жа,—зьдзіўлена сказаў ён,— дык гэта-ж афёра.

— Называй гэта, як хочаш. Усё роўна сьведкаў у цябе няма. Нічога мне ня зробіш...

Аксэнкруг падаў скаргу на жуліка ў крымвышук. Апошні зрабіў дазнаньне і высьветліў справу, перадаўшы яе ў нарсуд 1 вучастку.

Кільфін прыгавораны па 187 артыкуле Крымінальнага Кодэксу да 6-месячнага зьняволеньня.

Прымаючы пад увагу яго першую падсуднасьць, нарсуд 1-га вучастку знайшоў магчымым лічыць прыгавар умоўным на працягу трох год.

С. Галкін.

Тэатр і кіно

Мендзярж-тэатр	ГАСТРОЛІ МУЗКАМЭДЫІ Субота, 21 ліпеня „НОЧЬ ЛЮБВИ“ музкамэдыя ў 3-х дзеях, муз. Валенцінава. Пачатак роўна а 9 гадзіне веч.—Білеты ад 2 р. 25 к. да 40 к. У рабочай касе, для членаў прафсаюзаў, са зьніжкай.
Летні сад Кіно-«Культура» Савецкая, 71	Апошняя навінка дзяржкінпрам. Грузіі „ПЕРШАЯ І АПОШНЯЯ“ драма ў 8 ч. Звыш праграмы—гастролі Л. З. Леанідава і Е. Арсат.
Кіно „Чырвоная Зорка“	Амэрыканскі фільм „ТРЫ ІСПЫТЫ“ драма ў 7 част. Звыш праграмы—канцэртнае аддзяленьне.
Кіно „Пралетары“	СЁНЬНЯ НОВАЯ ПРАГРАМА ЦЫРК ПОМЭРА з удз. Мацыста Пачатак сэансаў ад 7 з пал. гадз. увеч.
Кіно „Інтэрнацыянал“	ТОЛЬКІ ТРЫ ДНІ 20, 21 і 22 ЛІПЕНЯ КОНРАД ВЭЙТ у фільме „ЦІ СЬМЕЕМ МЫ МАЎЧАЦЬ“ Драма ў 7 часьцях

Субота, 21 ліпеня — Нядзеля, 22 ліпеня

У садзе ПРАЦАСЬВЕТЫ САЮЗАМ ПАЛЯЎНІЧЫХ АРГАНІЗУЕЦЦА

ВЫСТАЎКА САБАК усіх парод.

У нядзелю, 22 ліпеня а 1 гадзіне дня адбудзецца дэманстрацыя вышукных сабак.

Саўгас „РУДНЯ-АСТРАВІТАЯ“ Чэрвеньскага раёну, Менскай акругі абвяшчае на 24 ліпеня г. г.

ТАРГІ на здачу ў арэнду на сэзон 1928 г. **САДУ** плошчаю 3,65 гкт.

Месца таргоў: саўгас РУДНЯ-АСТРАВІТАЯ.

КОЖНЫ АДПУСКНІК можа атрымліваць газэту

„ЗЬВЯЗДА“

— НА МЕСЦЫ СВАЙГО АДПАЧЫНКУ —

Паведамце ў аддзел падпіскі газэты „Зьвязда“ ВАШ НОВЫ АДРАС, Вам будзе высылацца газэта па месцы знаходжаньня ў водпуску БЕЗ АСОБАЙ ДАПЛАТЫ.

Прыйимо абвестак у чарговы нумар газэты адбываецца да 2-ое гадзіны дня

—о ЭКОНОМЬТЕ о—

ВРЕМЯ, ТРУД И ДЕНЬГИ!!!

ТРЕБУЙТЕ стиральный мыльный порошок „ЭКОНОМИЯ“

ЗАМЕНЯЕТ МЫЛО И ЩЕЛОК — ХИМСИНДИКАТ ПРЕДСТАВИТЕЛЬСТВО В БССР. — СТИРАЕТ ОДНИМ КИПЯЧЕНИЕМ

МИНСК, ГОСТИНИЦА БЫВ. ПАРИЖ, ТЕЛ. 9-29.

Продажа производится во всех магазинах церабкоопа, аптеках и магазинах санитарии и гигиены.

ФОТО-ЦЫНКАГРАФІЯ ПРЫМАЕ ЗАКАЗЫ

МАСТАЦКАЕ ВЫКАНАНЬНЕ РЫСУНКАЎ.

З ЗАКАЗАМІ ЗВАРОЧВАЦЦА У ГАЛОЎНУЮ КАНТОРУ ГАЗЭТЫ „ЗЬВЯЗДА“—МЕНСК, САВЕЦКАЯ, №63, 3-ці ПАВЕРХ.

ПАРТРЭТЫ. ГРАВЮРЫ. ПЛЯНЫ. СХЭМЫ. ФАКСІМІЛЕ. ЭТЫКЭТЫ. ЦЭНЬНІКІ. ВОКЛАДКІ. ВІНЬЕТКІ. РЭКЛЯМНЫЯ ПЛЯКАТЫ І ІНШЫЯ МАСТАЦКІЯ РАБОТЫ.

АБВЕСТКА

Жываглодавіцкі сельсавет, Чырвона-Слабодзкага раёну, Бабруйскае акругі, абвяшчае аб скасаваньні шлюбу гр-на ІВАНОЎСКАГА ІВАНА АНТОНАВА з гр-кай ІВАНОЎСКАЙ ВОЛЬГАЙ.

ЩЕЦЬКО Иван Романович разыскивает своих детей

Иосифа (16 лет) и Марию (13 лет), эвакуированных в 1919 году из гор. Минска в Крым.

Знающ. их местонахождение прошу сообщить по адресу. Минск: Перво-Вокзальный пер., д. № 4, кв. 2. Щецько И. Р.

Згубленыя і ўкрадзеныя наступныя дакуманты лічыць несапраўднымі:

Членскі білет саюзу рабземлес Дубінскага К. М. 2796

Партбілет № 1101221 Рамаоўскага Т. Г., выд. Менакругкомам КП(б)Б 2797

Асабовая кніжка Раманоўскага Т. Г., 2798

Кааперацыйная кніжка Корзуна Ф. Ф., выд. Менск. прыгародн. спажывецк. т-вам „Земляроб“. 2799

Лекавая кніжка Саламонава Д. А., выд. Менстрахкасай 2800

Каапэр. кніжка № 24777 Цітова М. Н., выд. МЦРК 2801

Даведка аб зьняцьці з вучоту Маланіна В. Ф., выд. Менстрахкасай 2802

Каапэрац. кніжка Карпіловіча С. С., выд. МЦРК 2803

Каапэрац. кніжка Ячкоўскага І. А., выд. МЦРК 2804

Каапэрац. кніжка № 31702 Пепік О. М., выд. МЦРК 2805

Каапэрац. кніжка № 10132 Раговіна Ц. Х., выд. МЦРК 2806

Лекавая кніжка Пролыгіва І. Т., выд. Менстрахкасай 2807

Пашпарт Песькінай Б. О., выд Мен. міліцыяй 2808

Пашпарт Хурса М. І., выд. Менск. міліцыяй 2809

Пашпарт Стрэенера Я. Г., выд. Менск. міліцыяй 2810

Членская кніжка № 1244 Бяжкова М. І. выд. саюзам саўгандальслужач. 2811

Біржавы нумар Фрыдлянда Я. З. выд. Менскай біржай працы 2812

Пашпарт Макоўскай А. Ф., выд. Пухавіцкім РВК 2813

Пашпарт Шушкевіч М. І., выд. Сеньненскім РВК 2814

Пашпарт Шнітмана А.-І. Ш., выд. Менск. міліцыяй 2815

Пашпарт Мацулевіч Ю. І., выд. Менск. міліцыяй 2816

Членскі білет № 48296 Алешкевіча П. Ф., выд. саюзам чыгуначнікаў 2817

Пашпарт Трацьцякова М., выд. Дзямідаўскай міліцыяй, Смал. губ. 2818

Кааперац. кніжка № 1754 Дрэйзіна Л. Х., выд. МЦРК 2819

ТЭАТР І КІНО

«ТРЫ ІСПЫТЫ« (Кіно «Чырвоная Зорка»)

Яшчэ і яшчэ раз прыходзіцца запытацца ў Саўкіно, у прыватнасьці ў Белдзяржкіно, якімі мэтамі кіруецца яно пры куплі замежных фільмаў.

Ці імкнецца яно набыць танныя фільмы масавай вытворчасьці, якія, як бліны пякуцца ў Халівудзкіх майстэрнях, або яно зацікаўлена ў ідэалёгічнай вытрыманасьці і мастацкай вартасьці буржуазнай кіно-прадукцыі? Нам здаецца, што, як гэта правільна адзначана на партыйнай кіно-нарадзе, Саўкіно ганяецца за танным матар'ялам, што камэрцыйны разрахунак пануе ў яго дзейнасьці.

Яскравы прыклад—амэрыканскі фільм: «Тры іспыты». Тыповы прадукт амэрыканскіх кіно-фабрыкантаў. Штампаваны, стандартны, танны, разьлічаны на стопроцантнага янкі, тавар. Сантымэнтальная, сьлязьлівая гісторыя аднэй сям'і, ілюстрацыя на тэму: „Каханьне—мацней сьмерці“. Розныя іспыты, розныя перашкоды сустракаюцца на шляху сям'і, але гэраічнае, самаахвярнае каханьне жонкі перамагае...

Мастацкая вартасьць фільму роўна нулю, няма чаго гаварыць аб ідэалёгічнай вартасьці.

Пара паклапаціцца аб адборы кінорэпэртуару.

„Чырвоная Зорка“ застрахавала фільм ад правалу арганізацыяй дывэртысмэнту:

Сьпявачка Туманава з традыцыйным цыганскім жанрам, даволі добры юмарысты-Леанідаў і эксцэнтрыкі танцоры Земгар.

Б-ў.

У ПАНЯДЗЕЛАК, 23 ліпеня г.г., а 7-й гадзіне ўвечары, у летнім садзе клюбу ДРУКАРОЎ (Ленінская, 20) адбудзецца

СХОД СТАРШЫНЬ ФАБЗАЎМЯСЦКОМАЎ,

эканом. і вытворчых камісій і цэнтральных праўленьняў саюзаў сумесна з кіраўнікамі прадпрыемстваў і ўстаноў.

Запрашаюцца таксама члены сэкцыі РСІ Менгарсавету.

У парадку дня:

Даклад Нам. народнага камісара НК РСІ тав. ЭЛЬКІНДА аб выніках масавай праверкі зьніжэньня адміністрацыйна-гаспадарчых выдаткаў у 1-ым паўгодзьдзі 1927—1928 г.

Прэзыдыум ЦСПСБ.

Радыё-перадача

Субота—21 ліпеня

7-00—7-25—„Беларускі піянэр“ па радыё; 7-25—8-05—Беларуская радыёгазэта з латыскім аддзелам; 8-05—8-30—Тэхнічная адукацыя моладзі (Джэлюк); 8-30 — 8-45 — Музычны адпачынак; 8-45—9-10—Гутарка агранома аб выніках пасяўной кампаніі ў Беларусі.

Нядзеля—22 ліпеня

11-00—11-40—Рэлігія, як зброя нацыянальнай варожасьці і адкуль узялася рэлігія у кожнай нацыянальнасьці (Даклад зробіць праф. Пакроўскі; 11-40—1-00—Піянэрскі ранішнік і дзіцячы канцэрт; 7-00—7-30—Чырвоная зьмена па радыё; 7-30—8-00—Беларуская вёска па радыё з польск. аддз.; 8-00—8-30—Радыёаматар па радыё; 8-30—9-00—Канцэрт; 9-00—9-25—Даклад прысьвечаны 25-годзьдзю другога зьезду РС-ДРП (Канакоцін); 9-25—11-30—Канцэрт.

Паведамленьні

Сёньня, 21 ліпеня, а 2 гадз. дня ў памяшчэньні клюбу Рабпрос адбудзецца экстрэнны. Сход ячэйкі Рабпрос.

— АКК—РСІ паведамляе, што назначаны на 20-га ліпеня г. г. у памяшканьні гарсавету пашыраны плепум сэкцыі РСІ гарсавету па пытаньні 20 проц. зьніжэньня адмгаспадарчых выдаткаў—пераносіцца на панядзелак 23-га ліпеня г. г. сумесна з пашыранай нарадай па гэтым пытаньні, праводзімай ЦКК-РСІ ў памяшканьні летняга клюбу саду „Прафінтэрн“, а 7-й гадз. увечары.

— Сад харчавікоў. Субота, 21 ліпеня—лекцыя праф. Пакроўскага на тэму; „Ці існуе бог“. Праф. Пакроўскі будзе адказваць на ўсе заданыя запытаньні і выступленьні. Уваход па разасланых білетах. Пачатак а 8 гадз.

Да ведама беспрацоўных настаўнікаў

— ЦП Саюзу Белпрацасьветы даводзіцца да ведама беспрацоўных настаўнікаў, што на біржу працы паступіла групавое трэбаваньне на настаўнікаў. За атрыманьнем даведак і з заявамі патрэбна зьявіцца ў саюз да 25 ліпеня.

Адказны рэдактар Ян. АСЬМОЎ

Друкарня газэты «Зьвязда»—Менск.

Менск, Галоўлітбел № 300